

SE VERDEN MED NYE ØYNE!

MIDTSIDENE

HVA MÅ GJØRES

Nr. 1 1979

Avisa til Norges Kommunistiske Studentforbund

Pris kr. 3

Kroken på døra for sosialpedagogikk?

Både Studenter og lærere frykter at dette vil bli resultatet, nå som den 5 år lange prøveperioden er avsluttet.

Studenter Hva Må Gjøres har snakket med, mener at dette betyr en fullstendig amputering av faget, blant annet vil prinsippet om styring etter allmøtevedtak falle bort.

Les om hva faget inneholder på side 5.

Til tross for at sosialpedagogikk har fått støtte fra 40 organisasjoner — deriblant LO — og over 3600 enkeltpersoner, har kollegiet ved Universitetet i Oslo vedtatt å sette kroken på døra for sosialpedagogikk som selvstendig fag.

Vil vedtaket til kollegiet om å legge sosialpedagogikk inn under den tradisjonelle pedagogikken bety slutten for sos.ped.?

— Evig pendling mellom jobb og studier

Vietnam ut av Kampuchea!

DENG GOES BETTER WITH COCA-COLA

Jennys hjørne — side 3

VOLDA OG SOGNDAL

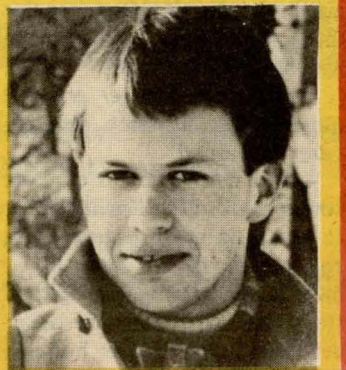
— Vi bur oss mest i hel

SIDE 2

HOMOFIL HVERDAG

Intervju side 15

VOLDA:

Vi bur oss mest i hel

Stiftelsen Studentheimane i Volda har i lengre tid hatt store økonomiske vanskar. Oppsamla underskot pr. 1.1. 1978 er på kr. 1 093 000.

Dette har ført til at husleigene har auka uvanleg sterkt dei siste åra, berre i 1978 frå kr. 325 til kr. 410 for enkelthybel i dublett.

Fram til august 1978 var utgiftene til klesvask inkludert i husleiga, men no er vaskeriet skilt frå stiftelsen og utgifter til dette kjem på toppen av husleigeauken.

På grunn av dette er den økonomiske situasjonen til studentane sterkt forverra, då auken i lån/stipend i same periode ikkje på nokon måte samsvarar med utgiftene.

Då staten på den eine sida er ansvarleg for studentøkonomien gjennom å bestemme satsane for lån og stipend, og staten på den andre sida også er ansvarleg for forverringa av stiftelsen sin økonomiske situasjon ved bl.a. å ha innført MOMS på assurance og auka lånerenta i husbanken, har over 70 prosent av leigebuarane skrive under på desse krava overfor staten:

- driftstilskot til stiftelsen som tilsvargar den siste husleigeauken
- driftstilskot til stiftelsen som dekkjer utgifter ved reparasjon og vedlikehaldsarbeid som ein ikkje greier å dekke med avskrivingsmidlane
- velferdsmidlar til å dekke utgiftene ved drift av vaskeriet.

UNDERSKRIFTSAKSJON

Det er ikkje til å undrast over at studentane i Volda er forbanne på at boutgiftene aukar kraftig, samtidig som standarden på Studentheimane stadig vert forringa. «Hva Må Gjøres» har hatt ein prat med Wenche. Ho fortel om stor oppslutning om underskriftsaksjonen, som krev at staten endrar sin økonomiske politikk overfor Studentheimane og studentane. Men folk er redd for å setje makt bak krava, dei fryktar konsekvensane av f.eks. ein husleigestreik. Det manglar informasjon om streikeaksjonar som har vore vellukka.

— Dei som bur her er ikkje nøgde med situasjonen. Kva reagerer de mest på?

— For det første har det vore for stor auke i husleigene. Det er jo lett å sjå at husleigene er alt for høge om ein samanliknar med vanleg prisstigning og med storleiken på bortebruarstipendet. Det siste året har husleiga

for hybel i dublett auka med 26 prosent og er noe oppe i 410 kroner.

— Kvifor vert husleigene auka så mykje?

— Administrasjonen for Studentheimane argumenterer med at drifta går med underskot. Men dei ser det heile frå ein forretningsmessig synsstad, mens vi er nøydd til å sjå det i forhold til vår eigen økonomiske situasjon.

Vi reagerer òg på at det er blitt installert myntautomatar i vaske-

Wenche: Stor oppslutning om aksjonen

kjellaren. Tidlegare var dette inkludert i husleiga, men no kjem desse utgiftene som eit ganske stort tillegg.

STANDARDEN FELL

For det tredje vert det omtrent ikkje utført vedlikehaldsarbeid lenger, sjølv om det er stort be-

LÆRERSKOLEN I VOLDA

hov for det.

Konsekvensen av dette er jo at standarden fell — samtidig som bo-utgiftene aukar.

— Kvifor rettar de protestane mot staten, og ikkje mot leiinga av Studentheimane?

— Fordi staten er ansvarleg for situasjonen. Studentheimane må presentere eit ballansebudsjett kvart år. Og for å få råd til å betale avgifter og avdrag på lån, så vert dei nøydd til å auke husleigeinntektene og redusere enkelte av utgiftspostane.

Og her ser vi at staten dirigerer utviklinga og faktisk forverrar Studentheimane sin økonomi, mellom anna har det blitt innført

jo ikkje i takt med boutgiftene.

— Berre 25 prosent av leigebuarane møtte fram då situasjonen skulle drøftast på allmøte. Betyr det at folk ikkje bryr seg?

— Det virkar i hvert fall ikkje slik, og det seier eg etter å ha snakka med ganske mange av dei som bur her. — For å kunne kalle inn til allmøte måtte det gjennomførast ein underskriftsaksjon blant leigebuarane. Over 200 studentar blei oppsøkt, og nesten alle meinte at det var behov for eit slikt møte. Berre 5—6 stykker stilte seg negative.

— For allmøtet var eg med i ei nemnd som utarbeida framlegg til allmøtevedtak, mellom anna at det skulle iverksetjast husleigestreik ved hjelp av sperra konto. Staten vil jo heller gi økonomisk støtte enn å bli sitjande igjen med ansvaret for eit konkursbo.

— Men dette framlegget har skremt mange. Det verserte rykter om at streik ville medføre utkasting frå hyblane, rettsleg innkasso osv.

Dessutan meinte mange at streik var fånytt, at slike aksjonar aldri har vore vellukka.

Og det er klart at her manglar det mykje informasjon. Vi i nemnda tok kontakt med organisasjonane LNL, DHL og NSU. På den måten skaffa vi ein del opplysningar om aksjonar som har vore vellukka, t.d. Sogndals t r e i k e i -76. Vi fekk òg vite at husleigestreikane alltid blir trua med mange slags mottiltak, som seinare viser seg å vere tomme truslar. Til dømes har det jo aldri hendt at folk har blitt kasta ut av hyblane sine.

Men desse opplysningane var ikkje kjent blant folk, så rykta fekk breie seg nokså fritt.

— Kva er innhaldet i den protestuttalelsen som de har sendt til KUD?

— Vi protesterer mot at staten

forverrar økonomien til Studentheimane, og at dette går ut over oss som bur her. Difor krev vi at staten gir tilskot til drifta av Studentheimane, slik at vedlikehaldsarbeid og reparasjonar kan utførast i takt med behovet, og at husleigene vert haldne på eit nokonlunde rimeleg nivå. Vi krev òg at staten løyver velferdsmidlar til drifta av vaskeriet.

BRA OPPSLUTNING

— Står studentane samla bak denne uttalelsen?

— Nær 75 prosent av dei som bur her har skreve under på uttalelsen, og det vitnar jo om stor semje.

— Har de noko von om at staten vil innfri krava?

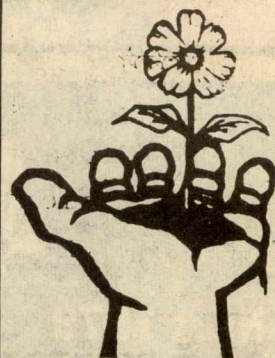
— Dei fleste tvilar vel på det. Søknader om driftstilskot til Studentheimane og velferdsmidlar til drifta av vaskeriet er jo blitt avslått tidlegare, faktisk utan grunngeving. «Departementet gir ikke...», heiter det seg.

Likevel er det viktig at vi tar opp desse spørsmåla og markerer vårt syn. Situasjonen er jo uholdbar, og før eller seinare vert staten nøydd til å gjera noko.

Dei reelle boutgiftene har også auka mykje av di det no er innstallert myntautomatar på Studentheimane sine vaskemaskiner. Spesielt går dette ut over småbarnfamiliane sin økonomi. Når ein er nøydd til å vaske minst ei maskin om dagen til 6 kroner, gjør dette raskt utslag på månadsbudsjettet.

Studentane har protestert kraftig mot dette, og har oppnådd ein delseier i og med at myntautomatane på tørketromlane no er kopla ut.

Håpet er lysegrønt

Grønt Gas stiller også i vår til valg i Det norske Studentersamfund i Oslo.

I høst fikk gruppa, som omtaler seg sjøl som «rød-grønn», under 300 stemmer ved valget. Men det ser ut til at det blir større satsing i vår, blant annet har Grønt Gas startet semesteret med å henge opp ca. 300 veggaviser!

VG hadde helsidesoppslag med varm støtte til gruppas kamp mot Rød Front.

Det er nå nærmest klart at Den konservative studentforening ikke stiller til valg, mens svært mye taler for at Universitetet SV våger seg ut på for første gang siden 1976. I alle fall går det mot et interessant semester.

J.

Danielsen

Dag Danielsen er blitt vårens formann i Den konservative Studentforeningen i Oslo. Dag er bror av den langt mer kjente Per Danielsen, som forøvrig er innvalgt i studentvalget i foreningen.

Per Danielsen er stifteren av ultra-høyre-gruppa «Møderat Ungdom», som for noen år siden brøt ut av Unge Høyre i protest mot UHs «liberalisme».

Dag Danielsen slo sin motkandidat, en representant for den mer lyseblå fløyen, med få stemmer på generalforsamlingen. Dette tyder på en sterkt splittet høyregruppe på Universitetet i Oslo.

Morgenbladet karakteriserte valget som en «seier for høyrefløyen». Fiaskoen i DNS i høst var en viktig årsak til denne seiren. DKSFs valgkamp her ble ledet av de lyseblå, bl.a. presterte kandidatstyret å støtte en streik (!).

J.

Brun-Pedersen

Studentverdenens kjedelige avis, «Studentforum» påstår i nr. 1/79 at Progressiv Front skulle ha stemt på Grønt Gas ved valget av redaktør til studentavisa «Universitas».

«Det gjorde vi sjølsagt ikke,» sier en representant fra Progressiv Front, «men vi merker oss at Studentforum «glemmer» at DKSF støtta SVs kandidat, Jens Brun-Pedersen. Seinere har Brun-Pedersen offentlig støtta Vietnams invasjon i Kambodja. Det understreker at vi handlet rett da vi ikke stemte på ham.»

«Hva Må Gjøres» vil for sin del gratulere herr Brun-Pedersen med NRK-jobb i Kristiansand. Fullt fortjent etter flere års hard innsats på Tostrupkjelleren. Så han behøver neppe gråte over spilt redaktørpost.

J.

HVA MÅ GJØRES

«Hva må gjøres», avisa til Norges Kommunistiske Studentforbund.

Kommer ut med 7 nr. pr. år.

Abb.pris kr. 20,- pr. år. Støtteabb. kr. 30,- pr. år.

Adresse : Boks 2072 Gruneløkka Oslo 5

Ansvarlig : Jørn Magdal

Trykt i Offset hos a/a Duplotrykk Oslo

Når invasjon blir «frigjøring»

«Kampuchea — endelig fritt?» er overskriften på Universitetet SVs første ytring om Vietnams invasjon i Kampuchea. I motsetning til moderorganet Ny Tid spanderer Underveis et spørsmålstegn.

Men virkeligheten bryr USV seg lite med. Hør bare hvordan de åpner artik-

kelen: «Etter et av militærhistoriens raskeste sammenbrudd ...» En sak er at den militære motstanden mot en invasjon sier lite om folkets syn på invasjonssstyrkene. Tsjekkoslovakia 1938 og 1968 skulle si nok om det. Her ble det ikke løst et skudd.

Verre er det at USV tydeligvis bare kjenner til en

form for forsvarskrig. Man stiller opp alle sine styrker langs grensa og venter på en overlegen fiende. Så er man jo nødt til å tape.

Men folket i Kampuchea forsvarer seg etter folkekrigens prinsipper. Hæren overløt veiene og byene til inntrengeren for å spre fienden mest mulig. Så begynner man å slå tilbake.

Og nå strømmer meldingene om framgang i folkekrigen inn. Når dette skrives er tre provinser i nordøst frigjort. En del byer, bl.a. havnebyen Kompong Son, er gjenerobret. Det er kamper rundt alle de store byene.

Vi veit sjølsagt ikke nå hvordan denne folkekrigen vil utvikle seg, men vi veit at Kampucheas folk under ledelse av Kampucheas Kommunistiske Parti har kjempet mot en overmektig fiende og seiret tidligere. På 5 år ble USA og marionetten Lon Nol kasta ut av landet.

INVASJONSLOGIKK

«Bare styret er ille nok, er invasjoner bra». Dette er hovedinnholdet i USV's forsvar for Vietnams invasjon. Men det betyr jo at Vietnam kan invadere og «frigjøre» alle de andre landa i Sørøst-Asia også. Verken Thailand eller Fillipinene, Malaysia eller Indonesia, er kjent for å være særlig demokratiske eller progressive.

Etter USV's logikk må videre ekspansjon for Vietnam være helt OK. Vi mener at frigjøring og sosialisme er folkemassenes oppgave, og at dette er den eneste måten å oppnå virkelig frigjøring på. Vi tror verken SVs stortingsgruppe eller Vietnams hær kan innføre sosialismen for noen.

USV's logikk er fjernt fra marxismen, det eneste det har noe til felles med er f.eks. Lyndon Johnsons og John. F. Kennedys for-

svar for sin Vietnamkrig: «Vi forsvarer bare sør-vietnamesernes rett til å leve i demokrati» osv.

«NY ASIATISK DESPOTI»

«Ny-asiatisk despoti» presterer USV å kalle det sosialistiske Kampuchea. Plutselig kaster «marxistene» alle hemninger og aksepterer som god fisk ALLE løgner det internasjonale borgerskapet har spredd om Kampuchea etter frigjøringa.

Har ikke USV lest de eneste beretningene fra journalister som har vært i Kampuchea, ikke bare i Thailand? De forteller alle om et hardt arbeidende folk som var kommet langt i å løse de mest grunnleggende problemene: Sult, malaria, bolignød, analfabetisme.

Og kjenner ikke USV til hva den samlede borgerpresse skrev etter den russiske revolusjonen, etter

den kinesiske revolusjonen? Spaltene flommet over av beretninger om de mest bestialske overgrep mot folk. Folk som kaller seg «marxister» bør holde seg for gode til å TRU på sånt.

VIETNAM

Vi syns ikke det er morsomt å demonstrere mot Vietnam. Vi syns det er en av de største tragedier vi har opplevd at et heltedig folk som i 30 år kjempet en seierrik kamp mot imperialismen, skulle få et lederskap som har solgt landet til en annen imperialistmakt, Sovjet.

Men vi er overbevist om at verken det kampuchean-ske eller det vietnamesiske folket vil godta undertrykking, vi er overbevist om at frigjøringskampen som føres i Kampuchea blir kronet med seier, og vi er overbevist om at det vietnamesiske folket på ny vil heise frigjøringsfanen.

Jennys hjørne

All ting var enklere da vi var små. Sier Odd Børretzen. Grøten var grøtere. Dyna var bløtere. Og negrene var i Afrika.

Men nå. Nå er det sannetlig ikke lett å holde tunga rett i kjeften.

Her har vi gått rundt og helt i oss den kjedelige eplemosten. For ikke å snakke om den vemmelige champagnebrusen i år etter år. Ikke av fri vilje. Neida. Vi har avstått fra styggedommen i solidaritet og full forståelse med store deler av den progressive rørsle. Vi har løfta hue og tatt oss en drabelig slurk av solo-flaska. Mens vi i smug satt og skjente bort på borgerjævlene. Som satt der og støtta Nixon, terrorbombing, kulturimperialisme og kapitalistisk undertrykking.

Kort sagt verdenspolitiet USA som var overalt med sin mest dødbringende gift. Ikledd smilende, smekre og lyshåra jenter. Og gutter med collage-genser og crew-cut. Som alltid dro verden rundt og alltid var tørste og alltid hadde med seg Lykken i Livet. Coca-Cola. Coce Adds Life.

Jomen sa vi smør. Men vi drakk ikke cola.

Men nå. Nå kan vi vel vente oss De Unge Lykkelige kravende oppover den kinesiske mur. Med colaflaska i den ene handa og Maos lille røde i den andre.

Men vi følger ikke med. Vi står på vårt. Om så Dovre faller skal ingen kineser få oss til å pakke ned den alltid blankpussa parola fra vårt heroiske ungdomsopprør: Ned med cola-samfunnet!

I stedet for å tenke på sin egen handel & vandel kunne de hatt litt omtanke for oss. Som mister hele fundamentet. Kronargumentet vi slynga ut til revisjonister og andre bor-

Deng goes better with coca-cola

gere når det røyner på i debatten nattestid. Sovjet er kapitalistisk! Bare se på colareklamen på teve! Da pleide det å bli taust.

Men nå. Hva skal vi gjøre nå da. Alt hadde vært så mye lettere om avtalen hadde vært gjort med Fanta og Marimekko hadde fått tegne klesmodeller i stedet for Pierre Cardin, og Pål Steigan hadde vært skråsikker på karakter-spørsmålet i grunnskolen. Men ikke en gang der finner vi et lys i mørke.

Det verste har skjedd oss. Vi må tenke sjøl. Ikke ta noen ting for gitt. Ikke gulpe opp igjen ferdigtygde sannheter fra våre venner i m-l-rørsle.

De er såmenn ikke noen fasit i disse tider. De sier rett og slett at det er mye de ikke veit og at dette må vi se nærmere på.

Så da er det bare Mao igjen.

Men han gir ingen råd om å trekke seg tilbake i bitterhet over at verden forandrer seg. Du må gjøre undersøkelser sier han. Du må gjøre undersøkelser og ikke snakke tull. Og sant og si er det ikke så mye vi har undersøkt de siste åra. I alle fall ikke om utenrikspolitik og handel. Og oppbygginga av et sosialistisk samfunn til en moderne industristat. Det eneste vi har å skille med er tre uleste årgan-

ger av Peking Review som vi pliktskyldigst har abonnert på.

Så vår vi vel skrike litt lavere da. Inntil vi har noe annet

enn brustne ungdomsdrømmer og lettvinde argumenter mot revisjonistene å miste.

Men ett er sikkert. Om så hver kineser skulle drikke ei flaske cola hver dag mens de bygger sosialismen i landet sitt — vi drikker ikke cola. Vi holder oss til eplemosten og champagnebrusen.

Ingen skal komme å si at vi ikke har holdt vårt flagg reint og rødt. Også i de verste ulvetider!

Jenny Jaeger

Nr. 1/1979 Materialisten

TIDSSKRIFT FOR FORSKNING, FAGKRITIKK OG TEORETISK DEBATT

DNA: REVOLUSJONÆRT I 1920-ÅRA?

- NORSK OKKUPASJONSHISTORIE
- HISTORISK MATERIALISME
- SOSIALHISTORIE

I handelen l. mars

Hvor og når

Vi er å treffe på kontoret i Oslo:

Mandag 14—16

Onsdag 14—18

Fredag 10—17

Telefonnummeret er (02) 35 32 62.

Vær klar over at disse kontortidene kan forandres temmelig raskt. Følg med på denne plassen i hvert nummer.

NKS kontoret i Oslo er i ferd med å bygge opp et breiere og bedre tidsskrift- og løpesedelarkiv. Vi må ha deres hjelp til å klare dette. Kan dere regelmessig begynne å sende oss lokale løpesedler og aviser. Både NKS-stoff og andre ting.

En av grunnene til at Hva Må Gjøres ikke har hatt så mye lokalstoff kommer nettopp av at vi ikke har hatt nok materiale til å holde oss ajour med utviklinga rundt i landet.

NB! Siste frist for å levere stoff til neste avis er 28. februar.

Rett vest med ungane i BARNEÅRET?

Kvinnefronten ved Lærarskolen i Sogndal tok i fjor vår initiativ til å få igang eit barnehagetilbod for studentborna. Dette vart fyrst imøtekomme av kommunen, men framleis, snart eit år etter, er ikkje noko gjort.

Slik det er no aukar studenttalet frå år til år, utan at barnehagetilbodet vert betra. Dersom det skal vere lik rett til utdanning, må også småbarnsforeldre få høve til å gå på skule.

For foreldre med til dømes to born, vert det ein stor utgiftspost pr. måned med privat dagmamma — ca. 600 kroner pr. born. Studentar som kjem til Sogndal kjenner ofte ikkje nokon frå før, det vert vanskeleg å få tak i dagmamma i det heile. Mange vert nøydd til å bu i frå borna sine, einiskilde foreldre bytar om å passe borna til kvarandre ann kvar dag. Dette går utover utdanninga, pluss at det er eit dårleg tilbod til ungane.

Kvinnefronten og nokre foreldre fann ut at det var naudsynt med 16 barnehageplassar til studentborna. Vi gjekk til kommunen, og dei stilte seg viljuge. Areal utfor Studentheimen vart styrt. Kommunen kjøpte inn to brakker som dei plasserte ved Studentheimen. Dei lova at brakene skulle pussast opp og setjast i stand, og at drifta skulle kome i gang ved skulestart.

Folk stolte på dette, og la planer utifrå lovnaden til kommunen. Men kva skjer? Jau, vi skriv no januar, og det er ikkje kome noke tilbod til ungane. Kommunen har heile tida gått frå skanse til skanse. Først lova dei barnehage (ope 7—17). Dette kravde større areal enn det var utafor Studentheimen, dermed var ikkje det noko alternativ. Neste lovnad var at dei skulle setje i gang familiedagheim (kommunalt tilsett dagmamma med opptil 4

born, under leiing og tilsyn av førskulelærar). Dette vart ikkje godkjent i Forbruker- og administrasjonsdepartementet, fordi barnepasset ikkje skulle foregå i private heimar, men i kommunalt eigde brakker!

Tredje lovnaden var barnepark (ope fire timar dagleg, ofte stengd når det er under 10 minusgrader).

Kva tilbod dette er til studentar som er på skulen minst seks

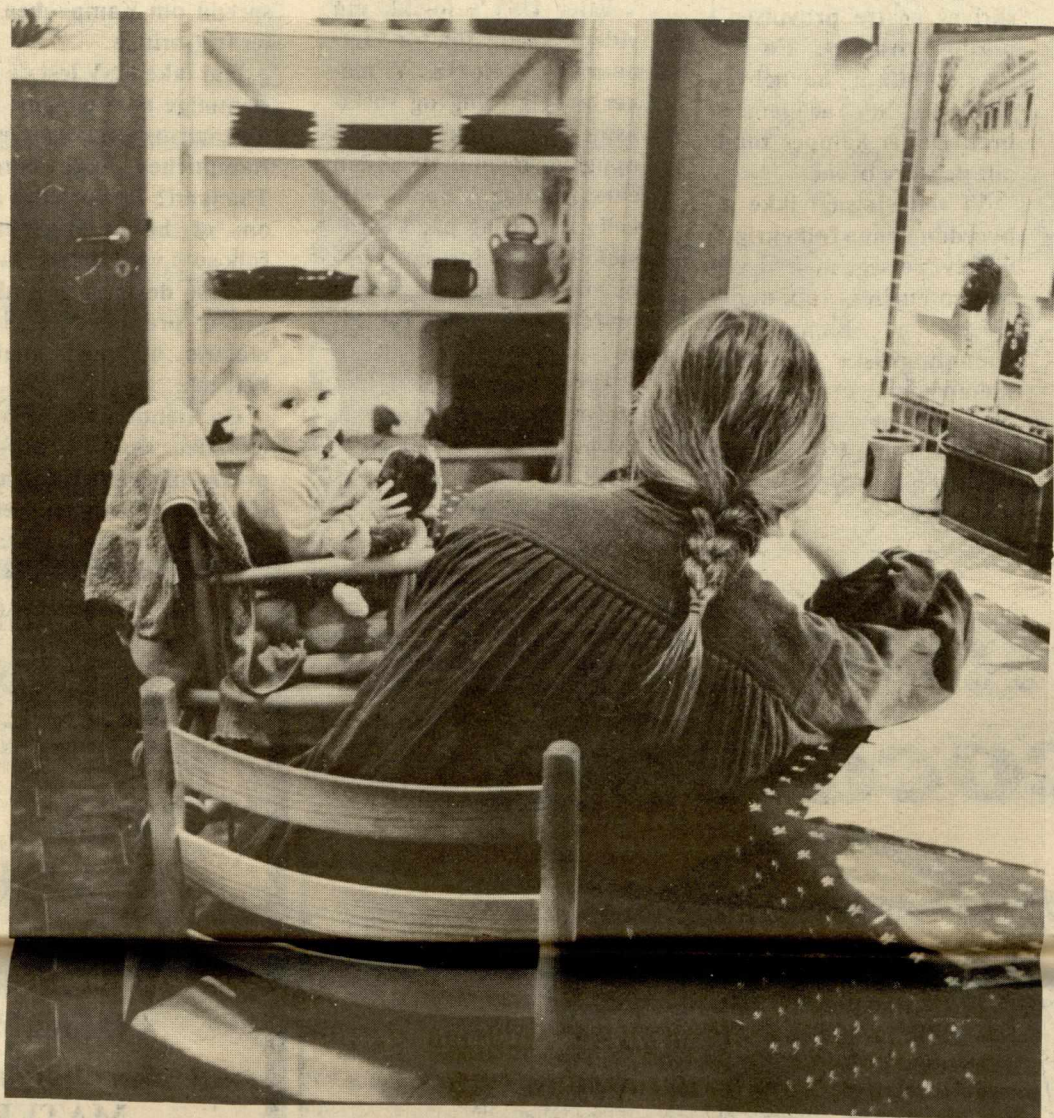
timar dagleg, seier seg sjølv. Men foreldra godtok dette alternativet, fordi dei trengde eit tilbod raskt.

MEN — enno er ikkje arbeidet med parken sett i gang. Spørsmålet er: Vil det bli barnepark for studentborna i det heile?

Denne råtne åtferda som kommunen har synt overfor studentane, viser på kva side kommunen står. Kommunen lover og lyg, berre for å halde studentane

i ro. Dette er den verkelege sanninga bak Arbeiderpartiets og Høyres «Omsyn til barnefamiliene» og «velferdssamfunnet». Det har synt seg at skal studentane i Sogndal få eit tilbod for borna sine, lyt dei ikkje gje seg: Dei må aksjonere, opplyse folk om saka og få støtte — kort sagt: PRESSE KOMMUNEN!

Kameratar i Sogndal

Vi bur oss mest i hel vi og!

På hybelhuset til lærerskolen i Sogndal er det husleiestreik. Den begynte 10. november i fjor og har som mål å få satt ned de alt for høye husleiene.

HUSLEIER OG STIPEND

Ved skolestart i september blei satsene heva fra 365 til 450 kroner for enkelthybler og fra 730 til

900 på familiehybler. De streikende krever at leiene skal tilbake til det gamle. De mener at dette samsvarer bedre med de kronene vi får i borteboerstipend. «Hva Må Gjøres» tok en telefon til Sogndal og fikk snakke med Ivar Offerdal som sitter i streikekomiteen.

STATEN ER HOVEDFIENDEN

Han forteller at de begynte streiken med å betale den reduserte husleia inn på en sperra bankkonto, men etterhvert fikk stiftelsen som driver hybelhuset

så store vansker at studentene beslutta å betale til den i steden. Offerdal understreker at det er staten som i første rekke er motpart — ikke stiftelsen.

De streikende mener at staten må garantere driften av hybelhuset. Det er ikke studentenes oppgave å bli flådd. Finansieringa av huset må sikres ved at staten går inn og dekker underskudd, samt at Husbanken gir bedre lånevilkår til stiftelsen.

KJEMPEOMMSLUTNING

90 av de 93 studentene som bor på hybelhuset har vært med i

streiken fra begynnelsen.

I Sogndal har studentene vært i husleiestreik før. I 1976 vant de en delvis seier i og med at Husbanken gav bedre vilkår til stiftelsen.

På spørsmål om hvordan utsiktene for streiken er, svarte Offerdal at det ikke er helt enkelt å si. De kommer til å ha et møte med det første for å diskutere framtida til streiken. Foreløpig har Husbanken stilt seg uvillige til å løse problemene, men stemninga og oppslutninga er god, så ingenting er avgjort ennå.

Anders

HVA MENER DU OM «HVA MÅ GJØRES»?

Vekk med avisa!

Javisst. «Hva Må Gjøres» (Hvilket tåpelig navn, forresten) har aldri vært noen avis, derfor er det heller ingen grunn til at den skal se ut som en.

Men skal vi da ikke gjøre HMG til en avis? Jeg tror ikke ressursene i dag strekker til i konkurransen med gratisavisene på lærestedene («Universitas», «StudVest», «Dusken»). Jeg tror derfor at HMG vil tjene stort på å gi opp å bringe nyheter, dvs. avspeling av den daglige utvikling på lærestedene.

Om hva skal vi ha i stedet? Et tungt, teoretisk organ med skrift til oppunder veggene, tjukt som tre bibler og med et bilde på hver sjette side?

Nei, sjølsagt ikke! Jeg mener HMG bør bli et blad. Jeg mener HMG må lære av «A-

magasinet», «Se og hør» og for den saks skyld «Time» når det gjelder lay-out og formgivning. Det må legges stor vekt på skikkelig reportasjournalistikk, grundige, men letteste artikler som vi kan lære noe av, intervjuer med folk som mener noe. HMG bør legge mye mer vekt på bevisst bruk av bildemateriale, fotografier, skisser, tegninger, kart osv.

Jeg tror at bladformen vil tjene dette innholdet bedre, at det blir bedre forhold mellom form og innhold.

Derfor er ikke formatspørsmålet noe som bare dreier seg om utseende. I virkeligheten er det en diskusjon om hva slags avis/blad NKS bør gi ut.

Jesper.

«HVA MÅ GJØRES»

Bare for studenter i Oslo?

Vi forsøker etter beste evne å selge HMG. Men for mange studenter er den en «fremmed» avis fordi den stort sett tar opp stoff som bare et fåtall er spesielt opptatt av.

Hvert lærested burde ha en ansvarlig for korrespondanse til HMG. Forutsatt at de visste siste dato for innlevering av stoff til hvert nummer, kunne de bidra med aktuell informasjon om viktige saker som har vært oppe på de forskjellige lærestedene.

Det er nyttig å vite hvordan saker som svangerskapspermisjon, gruppe-eksamen, bestått/ikke bestått blir behandla andre steder og hvordan andre jobber med fagkritikk.

Ellers kunne vi ønske oss: — Mer kultur, f.eks. sanger og dikt spredd på forskjellige steder i avisa.

— Anmeldelser av bøker og plater som mange studenter (ikke bare progressive) er opptatt av.

— En slags debattsider. Leserne inviteres til å skrive meningene sine om et bestemt emne. Red. plukker ut representative innlegg. (En vanlig debattsider er umulig å få til ettersom HMG kommer ut med så få nummer i året.)

— Intervjuer med folk som representerer andre syn enn oss. F.eks. Framtiden i våre hender og Grønt Gras.

— Færre store mursteiner. Mer småstoff.

I det hele tatt vil vi at avisa skal vekke interesse hos mange studenter, ikke bare hos dem som fra før av har tatt et bevisst progressivt standpunkt.

Hilsen NKS i Kristiansand

MOT FAGLIG TVANG! STØTT SOSIALPEDAGOGIKK!

Fem prøveår med eit sosialpedagogisk studium (SPA) har gjeve resultat. Både når det gjeld innhold, arbeidsformer og styringsstruktur har studiet sin spesielle profil. Grunnlaget for dette særpreget er pedagogiske prinsipper som vart bannlyste på det tradisjonelle pedagogikkstudiet.

Ei samling proffesorar og dosentar har bestemt seg til å gjere slutt på eventyret. Kan hende fryktar dei eksemplets makt og at meir enn prestisje står på spel. Likevel er det vanskeleg å finne faglege argument for nedlegging. Ingen vil vera sneversynt eller intolerant, derfor blir kunsten å få til nedlegging utan at det skal sjå slik ut.

I kollegiet er alle positive og velvillige til sosialpedagogikken, det trengs berre å gjera nokre små endringar for å få til ei integrering med resten av pedagogikken og ei harmonisering med resten av universitetsutdanninga.

Hva Må Gjøres er likevel ikkje heilt overtydd og har snakka med nokre medlemmer av informasjonsgruppa Det er: Anne, Kjersti, Harald, Martin, Bjørn og Hroar.

— Kva var grunnen til at eit eksperiment med eit alternativt pedagogikkstudium kom i gang?

— I hælene på studentopprøret og framvekst av radikalt ulike syn på pedagogikken vart det mykje misnøye med den tradisjonelle pedagogikkutdanninga. Vekta blei lagt einsidig på retningar som kan karakteriserast ved stikkord som programmert læring, normerte prøver, intelligensstar. Systemet var dessutan så autoritært at det ikkje tillet andre syn.

Den som likevel var frekk nok til å stå på sitt fekk gjerne stryk-

karakter som det siste og avgjerande argumentet i debatten. På bakgrunn av dette var det ikkje så mange andre utveggar enn å utvikle ei alternativ retning innanfor studiet.

I dag er stoda noko annsleis. Også det tradisjonelle pedagogikkstudiet har endra seg. Det rigide og autoritære preget er ikkje så synleg lenger. Det vil ikkje seia det same som at grunnlaget for eit alternativt ped. studium er felle bort. Avgjerande forskjellar både teoretisk og i praksis har berre kome klarare fram etterkvart.

Ein hjørnestein for den alternative pedagogikken er den spesielle administrasjon og styringsstrukturen. Fordi studentane er i fleirtal på faget, har dei og avgjerande innverknad på utforminga, problemstillingar og metodane for å løysa desse.

— Styringsstruktur med studentfleirtal er ikkje dagleg kost på universitetet. Kva er grunngevinga for slik eksklusivitet?

— Vi ynskjer ikkje å vera eksklusive. Mange av dei prinsippa vi handlar etter kunne med god grunn nyttast andre stader. Hensikten med å finne fram til gode læreformer, er nettopp at dei skal kunne anvendast i andre læresituasjonar.

Det spesielle ved pedagogikk som fag er at emnet vårt er sjølv læreprosessen. Vi må difor ha rett til å eksperimentere med undervisningsformer, prøve oss fram og gå nye vegar. Vår profesjon er kunnskapar på felta læring, undervisning og oppseding. Vi lyt og sjølv tilegna oss desse kunnskapane. Når vi sjølv deltek og interesserer oss for vår eigen læreprosess kan vi og oppfatta dei generelle i sjølv læringsprosessen. På den måten får vi direkte erfaring og kunnskap om faget vårt.

DELTAKARSTYRING EIN KONSEKVENSAV PEDAGOGIKKSYNET

Ein sentral tanke i pedagogikken er at ein må vera engasjert i det ein skal læra seg dersom læringa skal bli effektiv. Like viktig er dette for utvikling av eit moge og sjølvstendig tilhøve til lærestoffet. Skal dette ha noko mening må innverknad og medansvar ligga på studiemiljøet sjølv.

Dette vert proklamert til overmål både i mønsterplanen og and-

re undervisningsprogram. Også i arbeidslivet vinn slike idear innpass. Vi har ikkje gjort anna enn å setje dette pedagogikkynet ut i livet. Når ein realiserer idear finn ein snøgt ut om dei er meinte på alvor. Fine ord som medansvar og demokrati vert snudd til blendverk og lureri dersom den praktiske konsekvensen vert skinnemokrati og leikeansvar.

— Ta eit pedagogisk syn på alvor, kan ikkje det få «farlige» konsekvensar?

— Ja, for all del. Men den sjansen tek vi. Sjølv om ikkje kollegiet vågar gjere det.

REELT DEMOKRATI EIN RAUD KLUT?

— Mange vert litt skjeltne når dei høyrer ord som fellesmøte, studentfleirtal osv. Da kjem assosiasjonane: Studentopprør, radikalarar, hjelp, herregud — kva kan konsekvensane av slike eksperiment bli?

Samstundes er det mange, ikkje minst utanom Universitetet som har mykje til overs for slike idear og som gjerne ser at det blir eksperimentert med mange ting. Motiva for å støtte oss kan vere så forskjellige: liberale folk innfor næringslivet td. har innsett verdien av effektive læringsformer, retta inn på fleksibilitet og raske tilpasningar. Det er god bruk for folk som er opplærte til å arbeide sjølvstendig og ta avgjerder. Litt demokrati pyntar opp, og gjer arbeidstilhøva «hyggeligare» under den føresetnaden da sjølsagt at politikk ikkje blir innblanda.

— I ei tid da utviklinga på Universitetet går mot meir kontroll talar dykk om meir fridom og større ansvar. Minner ikkje dette om «Kjerringa mot strau- men»?

— Det er blitt ein uniforme-

ring av val og styringspraksis. Strømleformering av undervisningsopplegg og oppdeling til småkurs og småeksamenar. Det er vanskelegare i dag å få konseksonar for særregne opplegg, noko som nok kan henga saman med redse for kva slike eksperiment kan føre til.

Svært mange er også positive. Vi høyrer stadig ytringar som: «dette er bra tiltak, dykk kan vera stolte over det dykk har fått til, men må da skjønna at dette ikkje går an». Kollegiet vågar ikkje å fatta eit vedtak om nedleggjing. Vedtaket vil difor truleg innehalda ein ordlyd som går på at vi skal halde fram, men integrerast i ein administrasjons- og styringsstruktur som er felles med tradisjonell pedagogikk. Ei slik integrering tyder ingenting anna enn nedleggjing.

IKKJE FAGLEGE ARGUMENT FOR NEDLEGGING

Ros, men ikkje reell støtte er eit middel å gripe til, når det knapt finst faglege argument mot oss. Ein av de få freistnadane på argumentering går ut på at Universitetet har ansvaret for at den enkelte student får tilstrekkelege kunnskapar. Universitetet lyt ta ansvaret for sjølv studiet. Derfor lyt Universitetet ha kontroll over det som går føre seg.

Til dette kan vi svara at vi trur det er ein samanheng mellom innholdet og arbeidsforma. Den kontrollen som universitetsleiinga legg opp til kan i staden verta ei grime som hindrar utfolding og vekst. Alle skal pressast gjennom den same mølla, der kvart einaste sjølvstendige pip vert sett på som opprør og vrangvilje. Når formålet med læring er å sluke serverte kunnskapar som skal reproduserast ved eksamen,

vert det ikkje så lett å oppdage ressursar ein kan dra fordel av i undervisninga.

Vi er ikkje i mot kontroll når dette tyder betre utdanning. Vi har prosessevaluering der pågåande arbeid vert kritisert og vurdert. Vi legg vekt på gruppearbeid og diskusjonar, noko som sikrar en stadig evaluering av det vi driv på med. Lærarane driv rettleiingsteneste som har mykje å seia. Men svært små ressursar (5 lærarar på 250 studentar!) gjer dette nærmast umuleg.

Når det gjeld sjølv faget så ser nok ein del for seg maresyn med studentar som tek rabiater avgjerder på fellesmøta. Men dette er langt frå dei verkelege tilhøva. Før avgjerdene vert tekne har vi mykje diskusjon. Lærarane på faget sit inne med mykje god erfaring som kjem til sin rett her. Deira argumentasjon får stor vekt, men ikkje på grunn av status eller posisjon. Det er ikkje nok til å få innverknad på avgjerdene.

I tillegg har lærarar gjennom slike prosessar endra syn på studentane. Det same gjeld for studentane sitt syn på lærarane. Vår erfaring er at det ikkje har vore nokon interessekamp mellom lærarar og studentar. I det heile har vi fått erfart at det går an å få til svært godt samarbeid mellom studentar og lærarar.

Arbeiderdiktning på Oslo Lærerskole

Litteraturkvelden ved Oslo lærerskole er blitt en fast innarbeidet tradisjon, og på selve jubileumskvelden — det var den 25. gangen litteraturkvelden ble avholdt — var temaet for en fullsatt sal «arbeiderdiktning». Et nokså forsømt kapittel i litteraturhistoria, som nå ble behandlet av professor Willy Dahl. I tillegg framførte studenter og gjester arbeidertekster og sanger. En fin spore for andre studenter til å fremme arbeiderklassens kultur og litteratur i skolestua. Både lærere og lærerskolestudenter trenger en påminnelse om den rikholdige, spennende og folkelige litteraturen som hittil i liten grad er blitt vist interesse i fagbøkene.

Skolekoret åpnet kveldens første avdeling med sanger bl.a. av Tor Jonsson og Rudolf Nilsen. Deretter framførte ei gruppe studenter en kavalkade over norsk

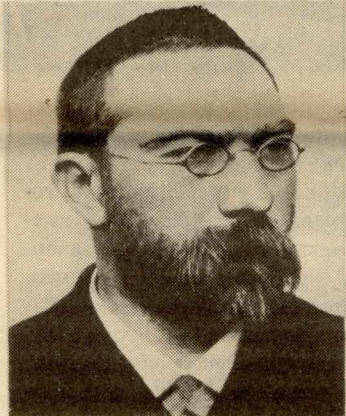
Kristoffer Updal

arbeiderdiktning sett i historisk perspektiv. Og sjøl om ikke alle etter mi mening glir like naturlig inn som skildrere av arbeiderklassens undertrykte samfunnsstilling, hadde de alle arbeideren og det folkelige sentralt i sitt

forfatterskap (Klaus Frimann, Jakob Sande, Henrik Wergeland, Alf Prøysen).

På klarere grunn står derimot Per Sivle, Marcus Thrane, Kr. Uppdal, Rudolf Nilsen, Nordahl Grieg, Tor Jonsson. Ett av høydepunktene var diktet som kvinnene ved Våler Skurlag offentliggjorde etter kvinneoppsigelsene ved bedrifta.

Willy Dahl stadfesta i sitt en-

Per Sivle

gasjerende kåseri at arbeiderlitteraturen ikke hadde blitt behand-

Nordahl Grieg

la seriøst nok av forskere, han sjøl iberegna. Han understreka arbeiderdiktninga som en viktig epoke. Om en tok utgangspunkt i hva folk leste omkring århundreskiftet, ville f.eks. en forfatter som Hamsun bli nevnt i ei bisetning. Men den folkelige arbeiderlitteraturen nådde aldri fram til de rette kanaler. Karen Sundt, Kristian Elster med flere, er forfattere som skildrer den uforsonlige klassekampen, men som ikke er blitt fanga opp i den offisielle litteraturhistoria, men som folk leste i hefteform.

Når det gjelder arbeiderdiktningas stilling i dag påpekte Dahl at det som etter hans mening var spenningspunktet, nemlig forskjellen i framstillinga av klassekampen som Tor Obrestad og Kjartan Fløgstad er eksponenter for. Industriarbeideren fra Sauda er kanskje litterært sett bedre skildra av Fløgstad, men må ikke Obrestad få rett, da det nå engang ble streik i Sauda?

Etter det tankevekkende kåseriet, var det allsang og ei pause med loddsalg i ei gedigen bokutlodding, en kjempeflott bokutstilling med bøker fra bl.a. Oktober og Sivle forlag.

Willy Dahl

Til den andre avdelinga hadde det lyktes å få kapasiteter som Johanna Schwarz og Arnljot Eggen til å lese egne dikt og tekster. Stormende jubel tilkjennega at disse to ikke bare tar utgangspunkt i arbeiderklassens undertrykte stilling, men også når ut

og treffer folk med ei anna innstilling til klassekampen.

Mellom opplesingsrundene var det allsang, og som avrundning av programmet, spilte og sang ei gruppe studenter.

Lærerskolestudent

Landsmøte i LNL

10. til 13. mars avholder LNL sitt landsmøte på Traneberg i nærheten av Gjøvik.

Av de saker som høyst sannsynlig vil komme opp er blant annet: innsamling til Eritrea, lokale saker og fagkritikk og en aksjonsuke for bestått — ikke bestått i stedet for karakterer. Denne aksjonsuka blir høyst sannsynlig en realitet i løpet av vårsemesteret. Lovene for LNL er nokså tvetydige når det gjelder lønna verv, og det vil også komme opp en diskusjon om loven dring på dette punktet.

Landsmøte i FR

FR (Fellesrådet for Sosialskolestudenter) skal ha landsmøte i Oslo den 1. til 3. mars. Møtet har ei omfattende sakliste som blant annet skal ta opp:

— Videreutvikle fagkritikken og diskusjonen rundt innholdet i utdanninga.

— Internasjonal solidaritet, med resolusjonsforslag om støtte til Eritrea og fordømmelse av invasjonen i Kampuchea.

Mye av diskusjonene på landsmøtet kommer til å dreie seg om FRs organisasjonsstruktur. Om forholdet mellom FR sentralt og lokalt.

Det er brei enighet om at FR har hatt et for omfattende og detaljert arbeidsprogram i siste periode, så det vil også bli diskusjoner om hva slags arbeidsprogram organisasjonen skal ha i framtida.

Hyttetur

Hyttetur i kommunistisk regi har NKS på Norges Tekniske Høgskole i Trondheim arrangert, friluftsliv, sosialt samvær, faglige diskusjoner og politikk kunne her kombineres på en forbillig måte.

NKS på NTH har også greid å holde målsettinga si med å gi ut en «Mot Dag»-løpeseddel hver fjortende dag, der de har presentert NKS, lagt fram politikkene vår og fulgt opp veggavisdebatten. «Mot Dag» er også blitt brukt til å propagandere for turer og fagkritiske møter. Denne miniavisa er blitt godt mottatt beretter vår kontakt i Trondheim, som oppfordrer lag på andre skoler og universiteter om å gjøre det samme. Men et godt råd til slutt: Ha den økonomiske finansieringa klar — hver løpeseddel koster ca. 20 øre stykket.

Ferie

Den kjente studentpamp Mari Aarset har nådd et nytt høydepunkt i sin karriere. I tida 4. — 27. januar var hun på en tre ukers, rundreise i det Sørlege Afrika for SAIH (Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpesfond). SAIH og NORAD (Direktoratet for Utviklingshjelp) betalte fornyelsen.

Vi skal forsåvidt ikke protestere mot at SAIHs leder undersøker forholdene i samarbeidslandene på denne måten. Mer interessant er det at hennes tre ledsagere på turen OGSÅ er tilknyttet Arbeiderpartiet.

Når vi kjenner til Arbeiderpartiets minimale styrke på Universiteter og Høgskoler er dette mildt sagt påfallende.

Ellers har vi merket oss at et av hovedsiktene med reisen er «å samle informasjon for å stå sterkest mulig i et SAIH-framstøt for å få Angola som et hovedsamarbeidsland for norsk u-hjelp».

(SAIH-perspektiv nr. 1/79)

TOM ROBINSON SUKSESS

Tom Robinsons fantastiske scenappell er det viktigste utbyttet av hans konserter i Oslo 31. januar og 1. februar. Det er sjelden man ser artister som kan binde tilskuerne i den grad. Og det oppnår han helt uten bruk av effekter.

Tom Robinson Band er et rockeband, men jeg syns gruppa er best i de mer balladepregede sangene, som f.eks. den bittent-ironiske «Sing if You're Glad to be Gay» og «Blue Murder». Den siste fra bandets nye LP. Vi fikk høre flere andre sanger fra denne plata, og det virker lovende og mer variert enn debut-LP'en.

Balladene har et slags pubpreg. Tom Robinson spiller også rene pubsanger. Jeg tror denne påvirkningen er noe av det særegne ved bandets

Men det var «Powe in the Darkness» som virkelig fikk publikum til å tenne. Bandet hadde laget en «mellomtekst» spesielt beregnet for Norge, der både Per Kleppe, Unge Høyre og Aase Lionæs fikk gjennomgå. Publikum ga seg først etter tre ekstranummer.

Fra Ukamangruppas »Hovedfienden» Indianeren forteller sitt folks historie.

HER ER FILMENE DU KAN BESTILLE:

Norsk Filmsenter har i dag over 60 filmer i distribusjon. Disse kan bestilles fra Norsk Filmsenter, Boks 7198 Homansbyen, Oslo 3. Eller over telefon (02) 46 91 67 mellom klokka 16 og 17.

Dette er noen av de sentrale filmene Norsk Filmsenter distribuerer. Bestill dem, bruk dem på møter og andre arrangementer. Alle filmene er tilgjengelige for ikke-kommersiell visning i foreninger, klubber, organisasjoner eller for enkeltpersoner.

ALLMÄNNA ORDNINGEN (Lov og orden).

Stephania Lopez-Svestendt, Carl-Henrik Svenstedt Sverige 1974. 16 mm sv/hv 70 min. Kr. 215.-

Om hvordan politiet i Italia ble «renset» for å kunne slå til mot venstreradikale. Og om kampen mot Mussolinis politikorps. Viktig film om fascisme.

ENHET PÅ KLASSEKAMPENS GRUNN

Faglig 1. maifront Oslo 1977. 16 mm farger, 20 min, kr. 90.-

En oppsummering av konflikten i 1976: Linjegods, Jøtul, Brygga i Oslo. Bl.a. inneholder filmen enestående opptak fra politiovergrepene mot streikevaktene på Linjegods. En utmerket agitasjonsfilm.

HOVEDFIENDEN

Jorge Sanjines/Ukamangruppa. Chile/Peru 1973. 16 mm. sv/hv., 90 min, svenske tekster kr. 220.-

Spennende spillefilm om kampen mot imperialismen og føydalismen i Latin-Amerika.

HVEM EIER TYSSDAL

Sølv Skagen/Malte Wadman. 1975. 16 mm farger 83 min. kr. 250.-

I 1973 truet eierne av DNN Aluminium i Tyssedal, AL-CAN og BACO, med nedlegging. Tyssedølene tok opp kampen mot nedlegging og for statlig overtakelse Vømmøl Spelemannslag laget 5 originalviser som er med i filmen.

KAMPEN OM MARDØLA

Oddvar Einarson. Elinor Film. 1972. 16 mm sv/hv. 85 min. kr. 220.-

Dokumentarfilm om den internasjonalt berømte Mardøla-aksjonen i 1970. I protest mot utbygging av Mardøla-fallene, slo en gruppe demonstranter opp telt på anleggsveien og hindret videre utbygging. Filmen handler om aksjonen og om kampen mellom miljøverninteressene og internasjonalmonopolkapital. Stadig aktuell i forbindelse med nye kraftutbygginger.

KVINDER PÅ FABRIK

Claudia Aleman. Vest-Tyskland 1972—73. 16 mm sv/hv. 55 min. kr. 165.-

Tyske kvinner forteller om kvinneundertrykking på arbeidsplassen og i hjemmet. Om kvinner som billig arbeidskraft, gratis arbeidskraft, dobbeltarbeidende. Klar og grundig film.

NYA SVERIGE

Mats Kihl. Sverige. 1971. 16 mm sv/hv. 40 min. kr. 90.-

Om ungdom i en svensk drabantby. Rusmiddelmissbruk dominerer ungdommens liv. Hvilke problemer ligger bak? Hvordan kan de løses?

STREIK

Oddvar Bull Tuhus/Norsk Film AS 1974. 16 mm sv/hv. 87 min. kr. 220.-

En filmatisering av Tor Obrestads roman «Sauda! Streik!», en dokumentarisk roman om streiken i Sauda i 1970. Hovedrollen i filmen spilles av Kjell Pettersen, som var leder for streiken i virkeligheten.

STÅ PÅ:

Nicolayssen/Omdal/ Knutzen/Skagen. 1976. 16 mm sv/hv. 90 min. kr. 220.-

Filmen om Hammerverksaka. Handler om kampen mot den usaklige oppsigelsen av Geir Sundet. Bygger i stor grad på intervjuer med de streikende. Filmen har vært mye vist i streikestøttekomiteer o.l. og har vært en stor suksess.

VI ER DET PALESTINSKE FOLKET

16 mm sv/hv. 45 min. kr. 100.-

Beskriver palestinernes historie og bakgrunnen for konflikten. Meget grundig oppsummering, klar og forståelig, med store mengder facts.

SEIER TIL MASSENE

16 mm. 25 min. kr. 100.-

Film fra de frigjorte områdene i Eritrea. Viser kampen mot den etiopiske juntaen og sosialimperialismen. Laget i 1978. Utmerket egnet i støttearbeidet for det eritreiske folket.

Levedyktig senter sprer alternativ film

Norsk Filmsenter bor innerst i gangen i Uranienborgveien 11 i Oslo. På et lite kontor der det riktignok er høyt under taket, har Filmsenteret bygget opp det som i dag er den viktigste organisasjon for spredning av alternativ film.

Blant filmrullene finner vi Jan Knutzen, aktivist i Norsk Filmsenter helt siden starten i 1972 og styremedlem nå

Filmavisa, begge tiltak som vi tror vil styrke dette.

Men da Filmsentret startet var det stor enighet om at vi måtte starte med distribusjonen, for å få kontakt med det publikum vi trodde fantes. Uten en slik publikumskontakt ville vi jo arbeidet i blinde.

Utlånsstatistikkene viser hva slags filmer folk har bruk for. Filmarbeiderne må tenke i en slags «markedsbaner».

— Hva slags filmer er det folk har bruk for?

stor betydning på de stedene i landet der det var kamp om sjukehusene, f.eks. Førde, Rjukan.

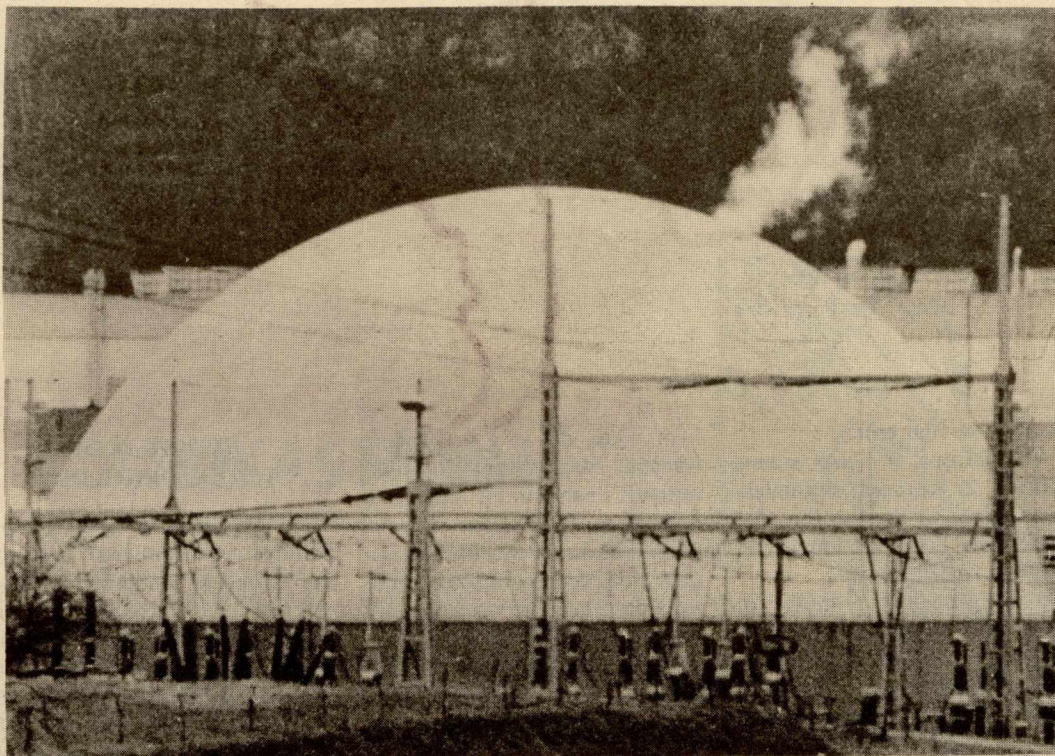
Men dette må ikke tolkes dit at vi ikke skal distribuere andre filmer enn «slagerne». Vi må være mer offensive når det gjelder distribusjonen av filmene våre. Det er et svært marked som vi ikke har nådd ut til foreløpig. I dag er det f.eks. ikke etterspørselen, men kopiantallet som avgjør utlånet.

— Hva gjør dere for å bedre på dette?

— Dere produserer ikke film sjøl?

— Nei, det gjør vi ikke. Det er vel det eneste vi ikke har tatt mål av oss til å gjøre når det gjelder film. Men vi har en del penger på fonds som kan benyttes til finansiering av filmer, såfremt vi er sikret et opplegg som garanterer at filmene spiller seg inn.

Gjennom dette kan vi også ta initiativ til å lage filmer. F.eks. var aktivister herfra en viktig faktor i å få laget Eritrea-filmen «Seier for massene».

Fra filmen flere atomkraftverk

— De filmene som har vært viktigst i de kampene folk har stått oppe i er «Flere atomkraftverk», som er den film vi har leid ut mest i Filmsentrets historie. Ellers hadde f.eks. en film som «Bevar lokalsjukehusene» svært

— Vi går nå inn for å søke statsstøtte, både for å få ansatt en daglig leder og til å skaffe mer film. Det daglige arbeidet med filmsentret utføres i dag på dugnad. Vi er litt stolte over at vi har klart å dekke de daglige kontovaktene i seks år, men det er et viktig mål å skaffe en slik økonomisk basis for arbeidet at vi ikke må jobbe på helt idealistisk basis.

— Norsk Filmsenter er en front. Hva slags grunnlag har den?

— Fronten er anti-imperialistisk og står ellers på et kulturpolitisk program som inneholder kamp for ytringsfrihet, skikkelig distribusjon av progressiv film, bedring av arbeidsforholdene for filmarbeidere.

Kampen om 3. verden i dag, er kampen om Europa i morgen

Hvorfor bråker ml-erne så mye om Sovjet? Ny Tid vil gjerne at verden skal se ut som den gjorde i 60-åra, men den gjør bare ikke det. Og det er ikke et følelsspørsmål eller bare noe ml-erne maser om til inntekt for seg sjøl. Det er et faktum. Sovjet er den sterkeste og mest ekspansive supermakta. De er over hele verden, og fargen på kartet forandrer seg uhyggelig raskt. Det har vært kupp i Afghanistan og Sør-Jemen, og det er ikke CIA-kupp. Sovjet tar kontroll over Angola, Etiopia, Vietnam, mens USA må trekke seg ut av Vietnam, Taiwan og snart Sør-Korea, og kanskje Iran.

Betyr det at vi ikke synes USA er farlig lenger, at vi er for USA? Nei, USA kjemper fortsatt for verdenshegemoni og utbytter verdens folk, og vi må fortsette å kjempe mot USA-imperialismen. Men det er ikke lenger USA som er den største truselen for verdens folk. At dette er virkeligheten, kan vi se bare ved å studere verdenskartet, Sovjet ekspanderer, og gjør det etter en strategi, nemlig for å sikre seg utgangsposisjoner for å ta Europa. Geografi er nyttig!

Hvorfor er Europa hovedmålet for verdenskrigen?

DEN POLITISKE BETYDNINGA AV EUROPA

Det politiske senteret for Sovjet har alltid vært Øst-Europa. 3/4 av Sovjets befolkning er europeere, 9 av de 15 republikkene ligger i Europa. Samtidig er landene i Øst-Europa springbrettet for ekspansjon mot vest, mot Middelhavet og mot Nord-Afrika. Sovjet benytter seg av disse landenes industri, militære styrke og strategiske stilling.

Også USA har sine sterkeste politiske allierte i Europa. USA har hatt kontrollen over Vest-Europa og har gjennom denne kontrollen opprettholdt sin innflytelse i resten av verden. USA kan ikke lenger dirigere den vest-europeiske økonomien som de

gjorde etter krigen, men kan fortsatt gjennom NATO inngå avtaler med Sovjet om «fordeling» av hegemoni. USA «anerkjenner» at Sovjet har hegemoni i Øst-Europa, og foreslår til og med at Sovjet «får» en tredjedel av Vest-Tyskland i tilfelle angrep for å hindre videre ekspansjon (Sonnenfeldt-doktrinen og «Presidential Review Memorandum 10»)

DEN ØKONOMISKE BETYDNINGA AV EUROPA

De enkelte landene i Europa og særlig EF-landene til sammen går foran Sovjet i bruttø nasjonalprodukt. EF er blitt verdens største handelsgruppe og overgår både Sovjet og USA i import og

eksport. (se figuren).

Vest-Europa er USAs største marked. 28,8 prosent av totaleksporten går til Europa, og 18,8 prosent av det USA importerer kommer fra Europa.

Vest-Europa er senteret for Sovjets handel. Øst-Europa mottar mer enn 50 prosent av Sovjets eksport. I tillegg øker handelen med Vest-Europa. Eksporten til Vest-Tyskland overgikk eksporten til Tsjekkoslovakia i 1975 (The Europe Yearbook 1977). Begge supermaktene er altså avhengig av det økonomisk sterke Europa, derfor prøver de å kontrollere Europa.

DEN STRATEGISKE BETYDNINGA

Bare ved å studere kartet ser vi

hvor viktig det er å kontrollere Europa. Med grenser til Atlanterhavet i sør som gir adgang til Afrika og Midt-Østen og med grenser til Asia i øst, har den supermakta som kontrollerer Europa også langt på vei kontroll i verden. Derfor har USA og Sovjet sine hovedstyrker oppmarsjert i Europa.

Sovjet har 3/4 av troppene, 90 prosent av kortdistanseraketene og over 80 prosent av tanks i Europa. Tre av de fire store flåtene dvs. over 70 prosent av den russiske flåten er stasjonert rundt Europa. USA har mer enn 50 prosent av sine oversjøiske styrker i Europa. De styrker Middelhavsflåten og Atlanterhavsflåten for å forsvare sine posisjoner i Europa.

HVORDAN ER STYRKEFORHOLDET?

Vi bygger vårt materiale på tall fra «International Institute for Strategic Studies» i 1978—79. Når det gjelder samlede troppestyrker i alle type avdelinger har NATO 1 176 000 og Warszawa-pakta 1 026 000. NATO har 1 130 000 stridsvogner og WP har 2 790 000. NATO har 3 313 000 taktiske kampfly mens WP har 5 700 000.

I konvensjonelle våpen er det ikke noen tvil om hvem som leder kappløpet. Men hva med atomvåpen? Mange hevder at konvensjonelle våpen ikke betyr noe, en må se på hvem som har flest atomvåpen. Men dette er feil. Det er farlig å undervurdere

betydninga av konvensjonelle våpen. Mens Sovjet snakker om kampen mot nøytronbomba, øker de rustninga ellers og overgår USA og Vest-Europa til sammen. Hvis vi ser på de krigene som føres rundt i verden så er det i aller høyeste grad konvensjonelle våpen som brukes. Det samme kan vi se fra de militære øvelsene OKEAN og Teamwork. Dette ble kraftig understreket på FNs sikkerhetskonferanse i 78, bl.a. av Kanada, Frankrike. Sovjets atomvåpen-opprustning ble spesielt kritisert. Dette gjaldt f.eks. roboten SS 20 som er spesielt innretta mot Europa.

Men er det sånn at USA leder atomkapprustninga? Nei, hvis vi ser på utviklinga i verden over tid (se figuren), ser vi at Sovjet fak-

HVA VISER KARTET

REGIMER MED STERK SOVJET-INNFLYTELSE

MISLYKTE KUPPFORSØK MED BETYDELIG SOVJETISK STØTTE

INVASJON ELLER KUPP(FORSØK) I 1978/79

PILENE VISER SOVJETS STRATEGI FOR INNRINGING AV EUROPA OG KINA, OG SOVJETS STRATEGI FOR Å AVSKJÆRE LINJENE (SÆRLIG TIL USA OG EUROPA). PILENE ER UTARBEIDET PÅ GRUNNLAG AV OPPLYSNINGER OM SOVJETS MILITÆR-ØVELSER.

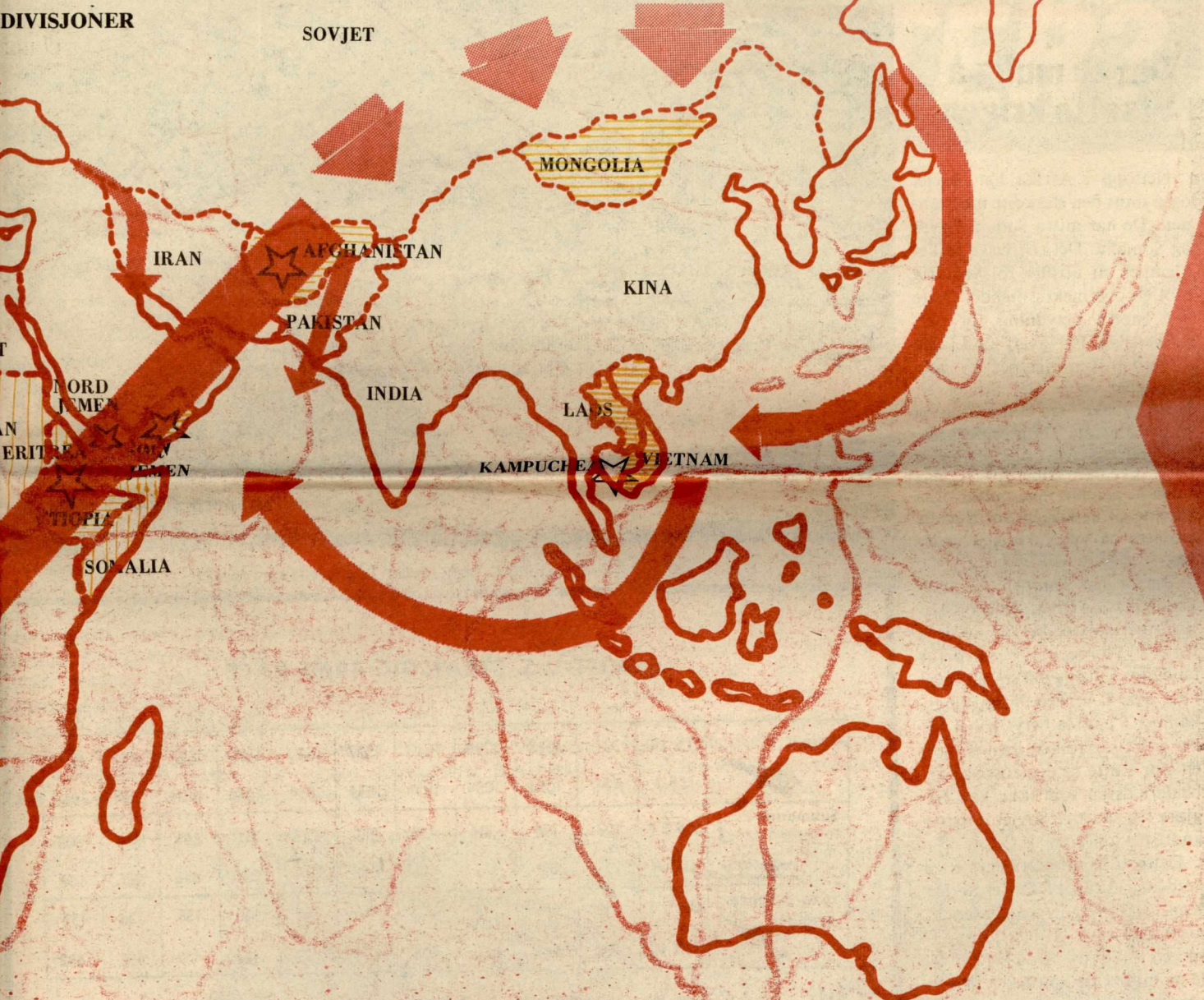
KARTET VISER HVORDAN SOVJETS KUPP OG INVASJONER FINNER STED AKKURAT I MORÅDER SOM ER VIKTIGE FOR DISSE STRATEGIENE.

KARTET I NEDERSTE HØYRE HJØRNE VISER OLJE-FRAKTRUTENE OG OMRÅDENE FOR OLJEPRODUKSJON. SE SAMMENHENGEN MELLOM KARTENE.

70% AV DEN SOVJETISKE
FLÅTEN RUNDT EUROPA

DIVISJONER

SOVJET

ØKONOMISK STYRKEFORHOLD MELLOM EEC, USA OG SOVJET

Folketall (mill.)		258	215	256
Brutto nasjonal- produkt (1000 mill. dollar)		1,475	1,692	937
Utenriks- handel (1000 mill. dollar)		696	242	75
Gull og valutareserver (1000 mill. dollar)		70	18	
Stålprod. (mill. tonn)		134	116	145

EEC USA SOVJET

ASEAN

ASEAN er en samarbeidsorganisasjon mellom Malaysia, Singapore, Thailand, Indonesia og Filippinene (dvs. de tradisjonelt vest-orienterte regimene i Sørøst-Asia). ASEAN går bl.a. inn for Sørøst-Asia som en sone for «frihet, fred og nøytralitet». Dvs. med en viss brodd mot supermakten.

Sovjets holdning til denne organisasjonen tok en brå vending i 1976. Fra å omtale ASEAN som en «anti-kommunistisk militærallianse», slår de fast «nødvendigheten av å behandle ASEAN og dens aktiviteter med sympati». Dessuten forsøker Sovjet å få Vietnam med i ASEAN.

For å fremme dette ønsket dro Vietnams statsminister Pham Van Dong på PR-tur til ASEAN-landene i 1978. Under denne turen

tok han klart avstand fra folkekrigen i disse landene (en folkekrig som tildels er høyt utviklet).

Det er verdt å nevne at da Deng Xiaoping (Teng Hsiao-ping) dro på en tilsvarende reise noe senere, presiserte han at Kina sjelsagt støtter folkekrigen.

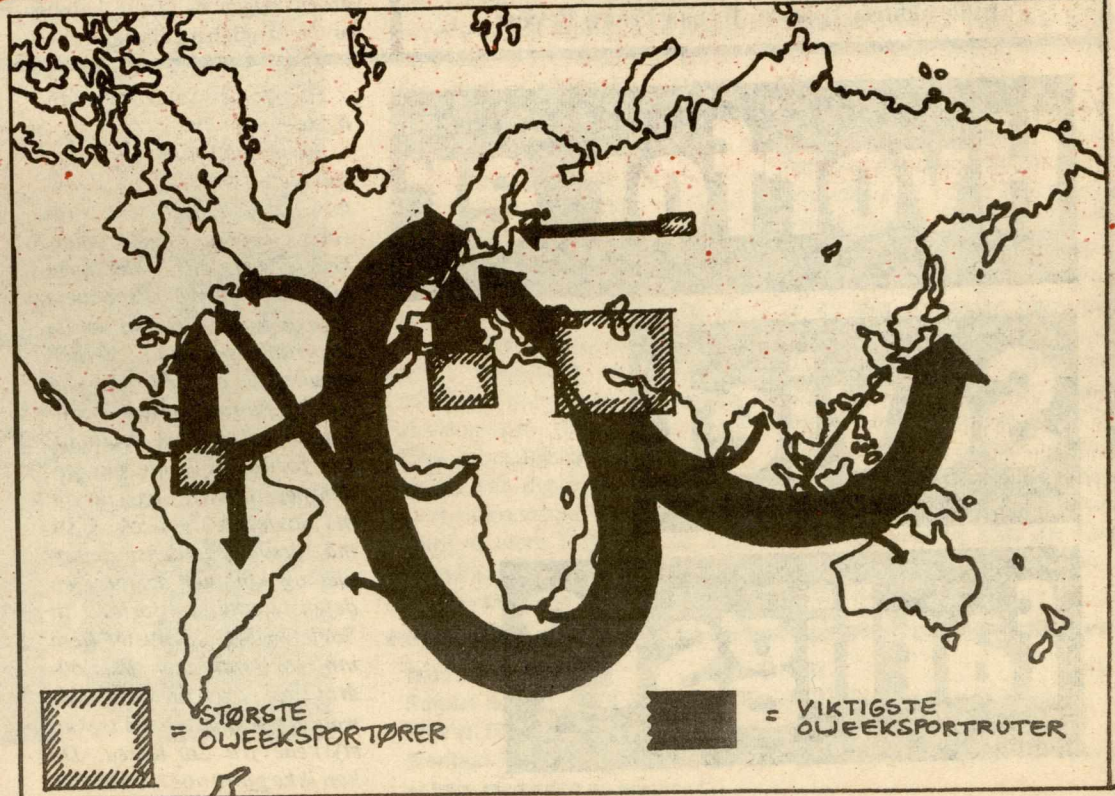
Årsaken til Sovjets endrede holdning til ASEAN er antagelig at de anser ASEAN som såpass sterkt at det vil være vanskelig å splitte organisasjonen utenfra. I stedet ønsker Sovjet nå å få med Vietnam, som er områdets desidert sterkeste militærmakt, som sin stråmann i ASEAN.

Innflytelse i ASEAN-landene er viktig for Sovjet av to grunner: Gjennomført for den sovjetiske flåten fra Vladivostok og innringingen av Kina.

Oljen — Europas pulsåre

»Det ligger klart i dagen hvorfor Midt-Østen er så viktig. Det er porten til Afrika, og er derfor uhyre viktig for NATO. Det har enorme ressurser i form av olje som vi trenger.

Det betyr en åpning til havet som Sovjet gjerne vil ha. Dette knutepunktet i den internasjonale samferdsel er så viktig at en dominerende makt i Midt-Østen har mulighet til å ta kvelertak på Europa.» Richard M. Nixon i «Det Beste», mars 1972.

AFRIKAS HORN

Sudan, Somalia og Egypt kasta ut hele banden av sovjetiske «rådgivere» i løpet av perioden 1975—77. Dette viser at Sovjets frammarsj slett ikke er rettlinjert, men at ekspansjonen møter motstand.

Plutselig sto Sovjet uten innflytelse i det uhyre viktige området rundt Rødehavet og Afrikas Horn. Og de grep begjærlig mulighetene i det ustabile og opprørske Etiopia. På den måten ble det progressive opprøret mot føydalismen og Haile Selassie vendt til fascistisk undertrykking.

Men Etiopia har ingen kystlinje, hele kystlandet mot Rødehavet ligger i Eritrea, der hele landområdet i 1978 var kontrollert av frigjøringsbevegelsene. I november satte derfor etiopiske styrker

ledet av sovjetiske generaler og støttet av sovjetiske bombefly inn et voldsomt angrep på EPLF og ELF. EPLF har bl.a. dokumentert at det ble brukt russisk napalm. Store deler av avlingene ble ødelagt og hundretusener eritreere drevet på flukt. Det sier mye at dette angrepet støttes av NKP og Fidel Castro.

Sør-Jemen er også under sterk Sovjet-kontroll etter et kupp våren 1978. Statssjefen Saifem Robaye ble avsatt og lederne som overtok var langt mer positivt innstilt til Sovjet. Det er heller ikke urimelig å anta at Sovjet sto bak mordet på den USA-vennlige statssjefen i Nord-Jemen på omtrent samme tid. Dette kuppforsøket var imidlertid mislykket.

tisk er sterkst i dag og øker mest relativt sett. Begge supermakten har foretatt en innbyrdes omfordeling av de strategiske våpnene. Antall stasjonære raketter (som må være nedsenket i jorda) er gått ned, fordi de er såpass lette å angripe. Det samme har skjedd med fly, som er for kostbart bl.a. fordi de trenger så mange jagere til beskyttelse. Det både USA og Sovjet nå satser på er ubåter. De har den fordel at de har store virkefelt og kan avfyre raketter i posisjoner som på forhånd er ukjent.

En annen grunn til at USA går ned på statistikken, er at de mest bruker materiell som er fornyet, mens Sovjet både fornyer og fortsatt bruker det gamle.

forts. side 10

Kampen om 3. verden i dag, er kampen om Europa i morgen

Forts. fra midtsidene

Det har skjedd en drastisk styrkeendring fra 60-åra. Trekker vi fram tall fra den gangen USA var den ledende supermakta, f.eks. i 1965, så hadde USA 2,7 millioner mann i hærstyrkene, mens de i 1978 hadde 1,9 millioner. Mens Sovjet i 1965 hadde 3,1 millioner mann og nå har 3,4 millioner mann i hærstyrkene.

Sovjets strategi for å ta Europa

Det er vanskelig for Sovjet å gjøre et militært gjennombrudd i Europa. Posisjonene er foreløpig låst, og det får for store konsekvenser med militære sammenstøt. Derfor prøver Sovjet i første rekke å true Europa og USA gjennom å få kontroll med tran-

sportveiene for råvarer. Får Sovjet kontroll bare over oljetransportveiene, kan de skjære over pulsåra til et helt kontinent, og langt på vei til USA (se oljekartet). Strategien er særlig å kontrollere to viktige forsyningslinjer — den ene fra Indiske havet til Vest-Europa via Rødehavet og den andre fra Indiske havet rundt Afrika over Atlanteren til Vest-Europa og USA.

For å ta selve Europa er den russiske flåten viktigst. Hensikten er å skjære av Europa med «knipetangsmanøveren» (se kartet) for å kutte av forbindelseslinjene til USA. Deretter vil de sette inn hovedstøtet som er den sovjetiske hæren.

Men i dag står kampen i den 3. verden. Sovjet slåss i 3. verden for å få råvarer og for å skaffe seg en utgangsposisjon for å ta Europa. Særlig viktig er det å opprette flåtebasen (Angola, Vietnam) Angrepene på Afrikas Horn er for å sikre kontroll over sjøveien som forbinder de olie-

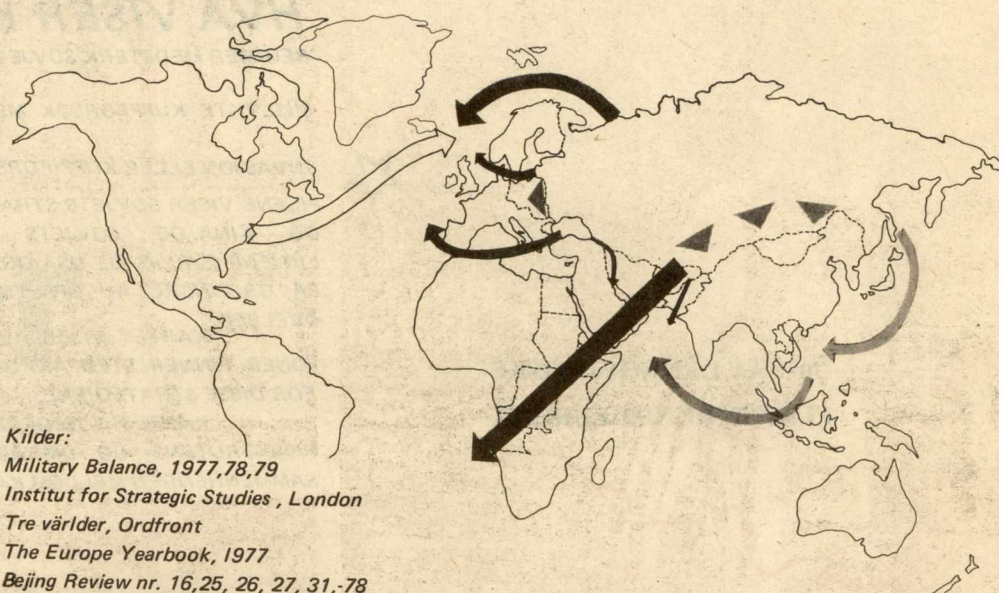
produserende landene med Europa og USA. For Sovjet er Afrikas Horn også en base for videre ekspansjon i Afrika og Midt-Østen.

Det er mulig å utsette krigen

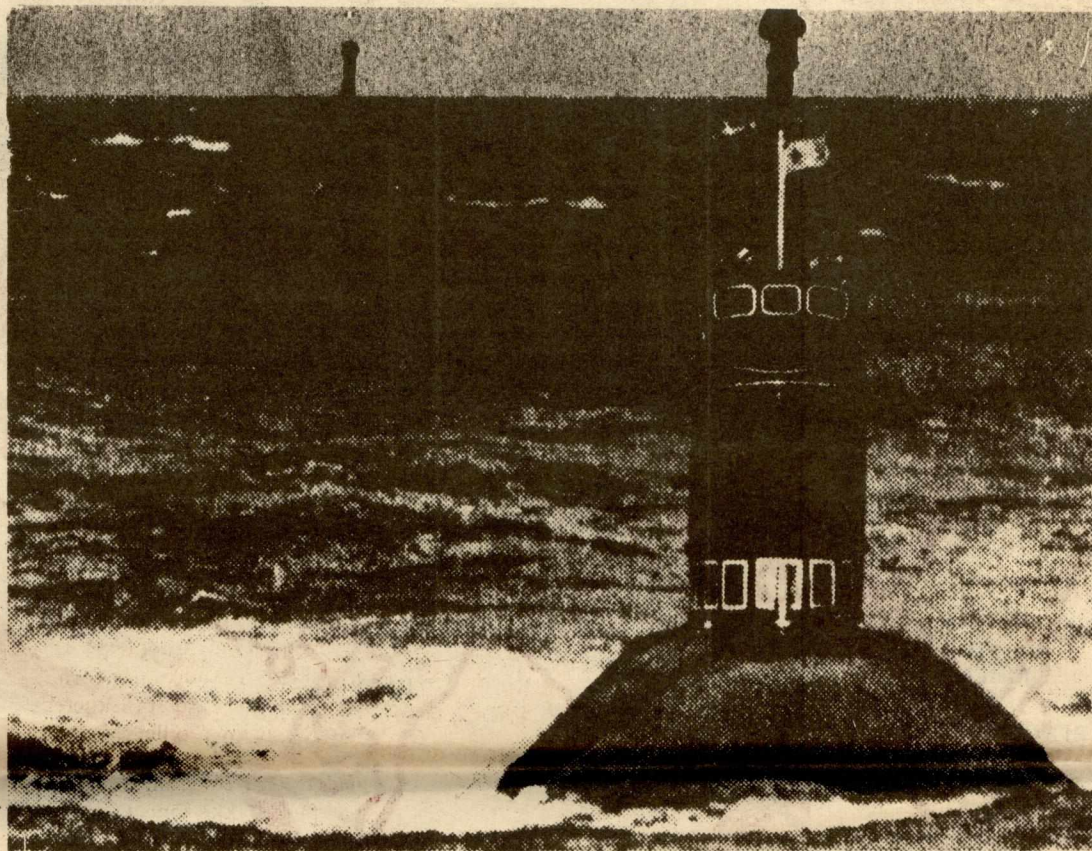
Nettopp i Afrika har Sovjet også møtt den sterkeste motstanden. De har mista Sudan, Egypt og Somalia. Det eritreiske folket kjemper en utrolig forsvarskrig mot en overmektig fiende. Dette har enorm betydning for verdensfreden. For hvert land i den 3. verden som kjemper for uavhengighet setter det Sovjet ett skritt tilbake i sin ekspansjon og krigsframstøt. Frigjøringskampene og enheten i den 3. verden betyr ikke bare frihet for landene i den 3. verden, men bidrar også direkte til at krigen om Europa utsettes og verdenskrigen utsettes.

Derfor har kampen for uavhengighet i Afrika, Asia og Latin-Amerika stor betydning også for oss i Norge, og viser hvorfor landene i Europa må stå sammen med den 3. verden. Frigjøringskampen i Eritrea betyr frihet for det eritreiske folket, men er også en stor støtte til den russiske arbeiderklassen som ikke kan frigjøre seg så lenge Sovjet utbytter andre nasjoner.

Dette er Maos teori om de tre verdener i praksis. Det er derfor Kina støtter alle tendenser til motstand mot ekspansjonspolitikken til Sovjet. Kina bruker alle de midler de kan for å utsette verdenskrigen og støtte kampen for uavhengighet i alle land.

Kilder:
Military Balance, 1977, 78, 79
Institut for Strategic Studies, London
Tre världar, Ordfront
The Europe Yearbook, 1977
Beijing Review nr. 16, 25, 26, 27, 31, 78

Sovjetiske atomubåter. Legg merke til personene i tårnet.

FORHOLDET MELLOM DEN ÅRLIGE VÅPENPRODUKSJONEN I USA OG SOVJET

	U.S.S.R.	U.S.
Artilleri		
Krigsskip og tanks		
Ubåter og helikoptre		

Kilde: Military Balance. Tegning: Peking Review

SOVIET-U.S. STRATEGIC ARMS RACE

		1963 *	1969 *	1970	1971	1972 *	1973	1974 *	1975	1976	1977
ICBMs	U.S.S.R.	90	1028	1299	1513	1527	1527	1575	1618	1527	1477
	U.S.A.	424	1054	1054	1054	1054	1054	1054	1054	1054	1054
Submarine-launched missiles	U.S.S.R.	107	196	304	448	500	628	720	784	845	909
	U.S.A.	224	656	656	656	656	656	656	656	656	656
Long-distance bombers	U.S.S.R.	190	145	145	145	140	140	140	135	135	135
	U.S.A.	630	560	556	505	455	422	437	432	432	432

ICBM= landstasjonerte atomraketter. Submarine Launched Missiles= Atomraketter fra ubåter.

Hvorfor er

Sovjet

farligst?

Hvorfor er Sovjet den farligste supermakta?

Sovjet må for det første ekspandere fordi det er et kapitalistisk land. Det trenger råvarer, teknologi og varemarkeder. Men i dag er det ingen muligheter for å ekspandere uten å konkurrere ut andre imperialistiske land. Verden er allerede oppdelt. USA er fortsatt den sterkeste imperialistmakta i verden, de forsøker fortsatt å holde på verdenshegemoniet, og derfor må Sovjet ta fra USA. USA må forsvare verdenshegemoniet og kommer derfor i en defensiv stilling i forhold til Sovjet. USA har mistet flere innflytelsesområder siden 60-åra, f.eks. over Vietnam, Taiwan, og de holder på å trekke styrkene fra Sør-Korea. De kan ikke gjøre noe med at Cuba mottar MIG 23-jagerfly.

For det andre er Sovjet farligst fordi de i første rekke satser på å utvide sin militære styrke og truer med krig for å ekspandere. De er dumdristige. Økonomisk ligger Sovjet fortsatt etter USA, derfor konkurrerer de i første rekke på det militære området, hvor Sovjet har sin styrke. Før den andre verdenskrigen var det heller ikke sånn at Tyskland var den sterkeste makta økonomisk, men ekspanderte først militært for så å utbytte landa økonomisk.

Hvor omfattende er militariseringa av økonomien i Sovjet? 60 prosent av industrien er bundet til militære formål. 85 prosent av industriinvesteringene er øremerket våpenproduksjon, mens bare 15 prosent går til konsumvarer. 12 til 15 prosent av Sovjets

bruttonasjonalprodukt går til militærutgifter, mens USAs militærutgifter utgjør 6 prosent av landets BNP.

For det tredje har de sovjetiske herskerne kontroll over hele den nasjonale økonomien og hele statsapparatet. Borgerskapet i Sovjet tok over et sosialistisk statsapparat og en sosialistisk økonomi. De har derfor en sentralisert økonomi og ikke flere monopolkonsern som konkurrerer om makta og gjør det vanskeligere å kontrollere økonomien sånn som i USA. I USA har flere prosjekter blitt skrinlagt på grunn av krisa i økonomien og motstand blant folk. Det gjelder bl.a. strategiske bombefly, B1 og utvikling av en ny type strategiske u-båter. Det betyr at det er lettere for ledelsen i Sovjet å samle hele landets

politiske, økonomiske og militære ressurser, sjøl om også Sovjet nå er rammet av dyptgående økonomiske kriser.

For det fjerde er ikke Sovjet avslørt som et imperialistisk land for alle. De kan fremdeles seile under «den proletariske internasjonalsmen», støtte frigjøringsbevegelser og «bekjempe all imperialisme». Dette ser vi eksempler på i Angola og Vietnam. Men den imperialistiske karakteren blir vanskeligere og vanskeligere å skjule, fordi Sovjet nå går så åpenlyst fram som i Eritrea, som kuppet i Afghanistan, Nord-Jemen og nå gjennom at Vietnam invaderer Kampuchea.

Disse fire faktorene gjør Sovjet til en enda farligere imperialistmakt enn USA og øker faren for at Sovjet vil utløse verdenskrigen.

»Uncle Sam» i Rebildaksjonen.

«En ting er sikkert: Der det eksisterer undertrykking er det nødvendig å gjøre slutt på den!»

«Teateret bør være en del av revolusjonen!»
August Boal.*

Datoen er 10. desember 1978. Klokka er 12.25. Ti PLO-soldater styrter tvers over innkjøringa til Akershus sløtt. De fester seg sjøl til en kjetting som de sperrer veien med. Politiet gyver løs. Blodet flyter. Ti minutter etter, i det de ti kjøres bort, distribueres et program blant tilskuerene. PREMIERE! står det. TEATERGRUPPA SOLIDAR VISTE «FREDSPRISEN 1978». Aksjonsteater er med ett blitt et hett begrep i Norge.

Men hva er egentlig aksjonsteater??

Det er vanskelig å gi et konkret svar på dette spørsmålet. Det er lettere å forklare aksjonsteaterets utgangspunkt slik Boal gjør det i sitatene ovenfor. Han snakker om «De undertryktes teater». Dette teateret bygger på to grunnleggende prinsipper: 1) Å forandre tilskueren fra passivt vesen til hovedrolleinnehavere i den dramatiske handlingen. 2) Å ikke bare reflektere det som har

skjedd, men også forberede seg på framtida.

«De undertryktes teater» består av tre former: Statueteater, Usynlig teater og Forumteater. De er alle det Boal kaller frigjørende teaterformer, som er utviklet under forskjellige sør-amerikanske diktaturer. Det usynlige teater er det vi gjerne kaller aksjonsteater. Boal beskriver det slik:

HVA ER AKSJONS TEATER?

AKSJONSTEATER ER TEATER!

«En ting må være klart. Usynlig teater er teater. Det skal finnes en skreven grunntekst som uunvikelig forandres når forholdene forandres ved at tilskuerene blander seg inn i spillet ...

... Skuespillerne skal jobbe med rollene som om det dreier seg om et stykke som skal spilles på et vanlig teater for et vanlig publikum. Når skuespillet er klart spiller man det på et sted som ikke er teater og for tilskuerne som ikke er publikum ...

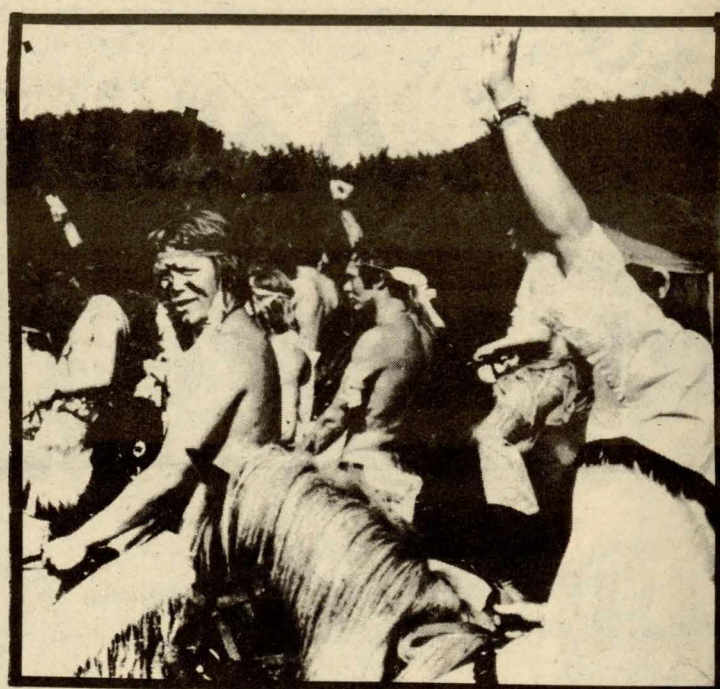
... Usynlig teater spiller oppdiktete scener. Men siden det spilles uten de formildende omstendighetene som utgjøres av det konvensjonelle teaterets ritualer så forvandles den oppdiktete historien til virkelighet. Usynlig

teater er ikke realisme. Usynlig teater er virkeligheten selv.»

De som kjenner til aksjonsteaterforestillinger i Skandinavia som f.eks. den danske gruppa SOLVOGNENs Rebild-aksjon** eller Solidars Fredsprisaksjon vil se at disse skiller seg fra Augusto Boals grunnprinsipper på ett vesentlig punkt — prinsippet om at tilskuerene er hovedrolleinnehavere.

POLITIET AKTIVISERES

Begge gruppene er selektive i forhold til hvilken del av tilskuerne de gjør til aktive medspillere. I de nevnte forestillingene er det først og fremst politiet som aktiviseres. De som så Solidars forestilling oppdaget snart at de palestinske frigjørings soldatene ikke var virkelige, mens politiets

Indianerne i Rebildaksjonen.

behandling av disse var virkeligheten selv.

Likeledes var etterspillet utført politihuset virkelig. Det var virkelig 600 demonstranter, drevet av et virkelig ønske om å få løslatt de ti skuespillerne, som ble angrepet av virkelige politifolk som bedrev virkelig politivold. Det uvirkelige utgangspunktet, PLO-soldatene, satte igang et stykke brutal virkelighet der de sjøl spilte underordnede roller.

Her kan vi skimte et svakt omriss av hva aksjonsteater er — Et innøvd spill der publikum helt, eller delvis trekkes inn som deltakere i spillet. Gjennom dette spillet fokuseres et stykke virkelighet som er skuespillets budskap. Både Rebild- og Fredsprisaksjonen fokuserte på imperialismen.

INNHALDET ER DET AVGJØRENDE

Det er samtidig viktig å huske på at aksjonsteater ikke er progressivt i seg sjøl. Innholdet avgjør. Vi så nylig et eksempel på at norske nazister tok i bruk aksjonsteateret for å fremme sine rasistiske ideer.

Det er også feil å tro at en forestilling bare kan spilles en gang. Det er avhengig av situasjonen stykket er beregna på, om stykket offentliggjøres etter at det er spilt, om det er avhengig av massemedia for å nå ut osv.

Til slutt kan vi se på hvordan Solidar jobba med sin forestilling:

Ideen var klar dagen etter at Nobelpriskomiteen kunngjorde sin stupiditet for all verden. «Fredsprisen» skulle gå til Begin og Sadat. Dette innebar at arbeidet med sceneanalyse startet umiddelbart.

ANALYSER AV POLITIETS SIKKERHETSTILTAK

For hver sving politiet tok i sitt sikkerhetsarbeid laget Solidar en ny analyse av situasjonen. For hvert alternativt utdelingssted som ble diskutert laget Solidar en skreddersydd forestilling med flere scenealternativer. Dette arbeidet var det viktigste og det mest tidkrevende. Det var uhyre viktig å være forberedt på alle tenkelige situasjoner, slik at hele gruppa kunne improvisere ut fra

forberedte alternativer i løpet av forestillinga. Samtidig foregikk det selvfølgelig vanlige prøver på stykket. Ingenting måtte overlates til tilfeldighetene. Situasjonen rundt scenen ville være slik at det var nødvendig å være 100 prosent trygge på det som skulle skje. Det gjaldt også de i gruppa som jobba som scenearbeidere i det skjulte.

Det var også nødvendig å være forberedt på situasjonen etter forestillinga; opptreden overfor politiet, kontakt med advokat, presse og solidaritetsmøter.

I forbindelse med disse møtene kom dagens eneste totale overraskelse. Solidar ble erklært ønska på Palestinafrontens møte i Oslo konserthus. Til tross for denne malurten i begeret ble forestillinga en suksess. Den førte til oppslag i norsk og internasjonal presse og ble overført til TV i 20 land.

DET ER TUSENER AV MULIGHETER

Det sier litt om hvilke muligheter aksjonsteateret kan ha, når en forestilling kan nå fram til millioner av mennesker. Samtidig er det viktig å huske på at dette ikke er noe mål i seg selv. En annen gang kan publikum bare bestå av en handfull mennesker.

BJØRN

Artikkelen er noe forkortet. Mellomtitlene og notene står for redaksjonens regning.

Noter:

*) Boal er en argentinsk teaterarbeider som har vært mye opptatt av utradisjonelle teaterformer.

**) Rebild-aksjonen blei satt igang i forbindelse med avdukingen av et minnesmerke for dansk utvandring til USA. Det danske dronningparet, den amerikanske ambassadøren og TV var tilstede. For å sette søkelys på raseringa av den indianske nasjonen, undertrykkinga av negrene og USA-imperialismens herjinger satte Solvognen opp en forestilling. De hadde kostymer som indianere, hundre til fots og femti på hesteryggen, som Uncle Sam med dødninghode, som en svart frihetsgudinne og som Ku Klux Klan. Forestillingen fortsatte i rettssalen etterpå.

NB! ANNONSE NB!
Solidar søker folk til nye forestillinger. Tidligere erfaring fra teater er ikke en forutsetning. Opplæring gis.
Kontakt kan formidles gjennom HMG. Ring i kontortida eller skriv et brev med navn og adresse i.

Teatregruppa Solidars forestilling »Fredsprisen 1978», gjorde aksjonsteater til et hett begrep i Norge.

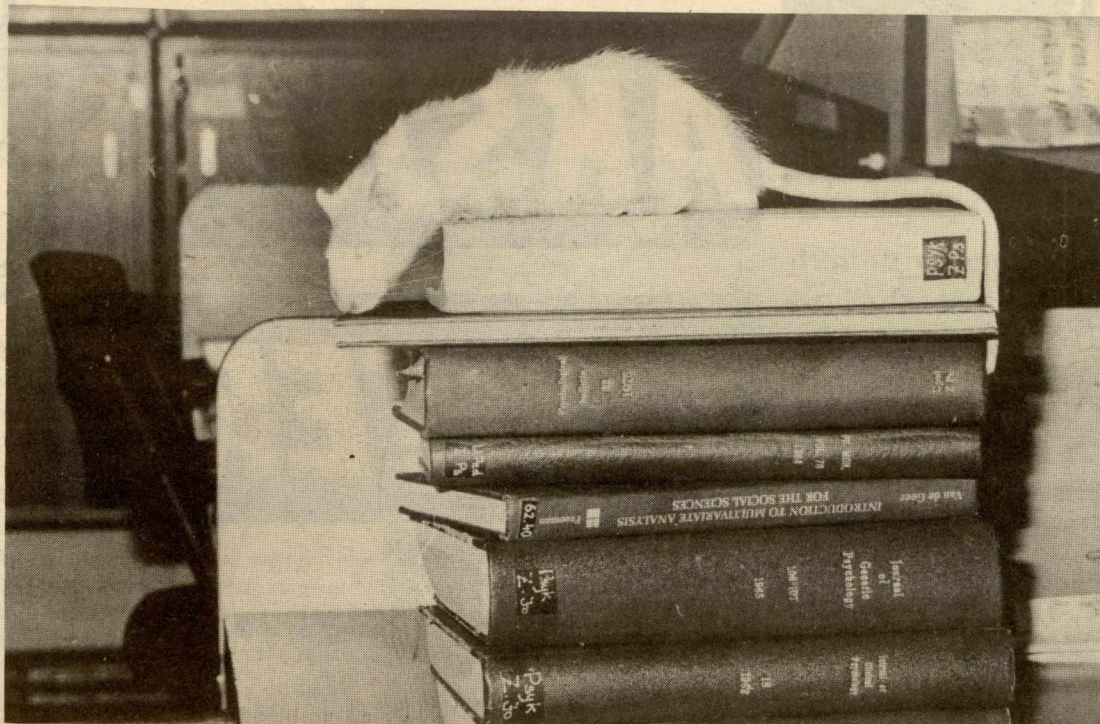
Atferdsterapi — grunnlag for bedre behandlingspraksis?

I «Hva Må Gjøres» har det ei tid no pågått eit ordskifte om atferdsterapi (nr. 4, 5, 6 -78).

I nr. 4-78 vart det prenta eit innlegg signert «Ole» som var kritisk både til atferdsteorien og dei konkrete metodane som var utleidde på dette grunnlaget.

«Oles» innlegg ga sparket til ordskiftet vi har hatt i bladet, men han har sjøl vore bortreist sidan han leverte innlegget, og får i dette nummeret svare på innvendingane som er reist mot han.

I neste nummer vil redaksjonen kome med egne kommentarar til debatten og gje uttrykk for egne meiningar på spørsmåla.

Rotta Richard på psykologisk institutt.

Et liv i tjeneste for vitenskapen.

Litt om forskjellen mellom tenking og atferd

Per Holth liker hverken Stalin, AKP eller dialektisk materialisme. Han om det. Til tross for at han heller ikke liker innlegget mitt virker det som om han er opptatt av noen av de samme tingene som meg i en terapisisituasjon. Da kan vi kanskje la andre uenigheter ligge og diskutere ut fra det vi er enige om. For øyeblikket ser det ut til å begrense seg til at sosiale forhold kan betinge problematferden. Hvis så er tilfelle vil bare «en grundig analyse av disse kunne gjøre en terapeut i stand til å lage et opplegg som passer for det enkelte tilfelle».

For at jeg ikke skal tillegge deg og andre atferdsterapeuter meininger du/dere ikke har, ville det være interessant å høre hvilke kriterier du bruker for å bestemme hvordan sosiale forhold betinger problematferden, eventuelt når de ikke gjør det. Er det mulig at foreldre undertrykker ungene sine eller at ungenes livs-

situasjon på annen måte er så vanskelig at de f.eks. tisser på seg om natta? Hvordan avgjør du i det hele tatt hva som er årsak til problematferden, og ut fra hvilke prinsipper arbeider du for å forandre denne atferden? Hvis du kunne svare på disse spørsmåla ville det antageligvis være mulig å føre en saklig diskusjon til tross for andre uenigheter.

Til slutt vil jeg ta opp det du skriver om at «det skillet som trekkes opp mellom ytre og indre som områder som rommer fundamentalt forskjellige natur(er) uholdbart». Hvorfor det? Selv om menneskets tenking er et resultat av påvirkning fra det samfunnet vi lever i, er vel ikke påvirkningen og tenkingen det samme? Det går jo f.eks. an å tenke noe om denne påvirkningen.

Jeg mener også at det er en fundamental forskjell på tenking og atferd. I likhet med Skinner mener jeg at tenking og atferd

har samme opphav, nemlig «forsterkningsbetingelsene/samfunnsforhold». I motsetning til Skinner mener jeg at tenking og atferd har forskjellig funksjon.

Atferdens oppgave er å handle i og forandre disse livsbetingelsene, mens tenkingens oppgave er refleksjon over og planlegging av disse handlingene. Uten refleksjon over sine handlinger ville mennesket være fullstendig styrt av sine livsbetingelser, og ville ikke vært i stand til å forandre dem «etter sitt eget hode».

Andre forskjeller: At man tenker på mat eller tenker at man spiser mat fører ikke til at man blir mett. At en tenker at en spiser forandrer heller ikke maten. Selve spisingen (spiseatferden) fører derimot til at en blir mett (hvis en har nok mat) og det forandrer også maten.

Kan du forklare litt mer om hvordan du mener dette er et vilkårlig skille Per Holth?

Ikke moralisme å påvise undertrykking

Signaturen «Kvinnefronter og mor til to, hvorav en sengevæter (så kan du analysere det!)» mener at psykologer bør slutte med spekuleringer om «underliggende konflikter» for å forklare barns atferd. Ettersom jeg selv tilhører gruppen «Vi foreldre» som du uttaler deg på vegne av, er jeg også blant dem som eventuelt rammes av disse spekulasjonene.

Jeg er enig med deg om at ikke alle problemer barn har kan tilbakeføres til pottetrening eller andre konflikter mellom foreldre og barn. Jeg er imidlertid uenig med deg hvis du mener at dette er uinteressante temaer for forståelsen av barns atferd.

Jeg er enig med deg om at ikke alle problemer barn har kan tilbakeføres til pottetrening eller andre konflikter mellom foreldre og barn. Jeg er imidlertid uenig med deg hvis du mener at dette er uinteressante temaer for forståelsen av barns atferd.

Forskjell mellom tvang og overbevisning

Signaturen tr. skriver et helt innlegg for å overbevise meg om ytre faktors betydning for utvikling av atferd. Det kan synes noe undøvelig når hovedpoenget i min artikkel var at «ytrefaktorer virker gjennom indre motsigelser».

Selvsagt må både atferdsterapeuter og marxister bruke ytre påvirkning for å skape forandring av menneskers atferd. Psykoanalyse er jo også en form for ytre påvirkning av en person. Poenget er imidlertid som tr. også hevder: Hvilken type ytre påvirkning, og jeg vil føye til: for hvilken målsetting.

Jeg mener at tr. gjennom sin måte å argumentere på overser endel viktige skiller. Er vi f.eks. tjent med at alle typer ytre påvirkning puttes i sekken: Ytre Faktorer. Jeg mener det ville være feil. Det er f.eks. forskjell på å gjøre en ting som et resultat av ytre faktor: tvang, og som resultat av ytre faktor: overbevisning. Forskjellen ligger ikke i handlingens nødvendighet for å oppnå en bestemt konsekvens, forskjellen ligger i hvilke interesser handlingen tjener.

For det andre har tr. ikke noe klart skille mellom atferd og indre motsigelser. I mitt forrige innlegg skrev jeg «indre motisigelser i mennesket er fysiologiske og mentale prosesser (tenking, følelser, persepsjon, fysikk osv.) samt forholdet mellom disse».

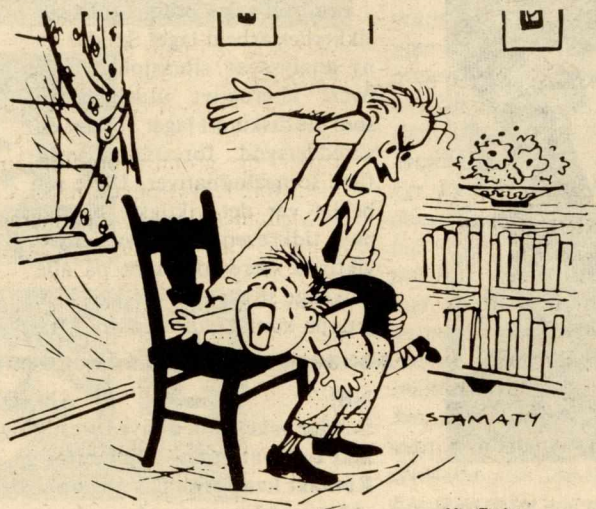
Dette er selvsagt ingen fullstendig definisjon av indre motsigelser, men den skulle kunne tjene til å avgrense dem fra atferd. Atferd har som viktigste kjennetegn at den kan direkte gripe inn og forandre den fysiske verden som omgir oss. Hvilken type ytre påvirkning som påvirker hvilke typer mennesker bestemmer hvilken atferd som følger av påvirkningen.

Dette skulle være elementært, men det trengs å gjentas når det ikke skjelner mellom å fjerne mønsteret sengevæting ved hjelp av «tissmadrass» eller om den fjernes ved hjelp av å forandre foreldrenes holdning overfor ungen sin (eventuelt pluss «tissmadrass»)

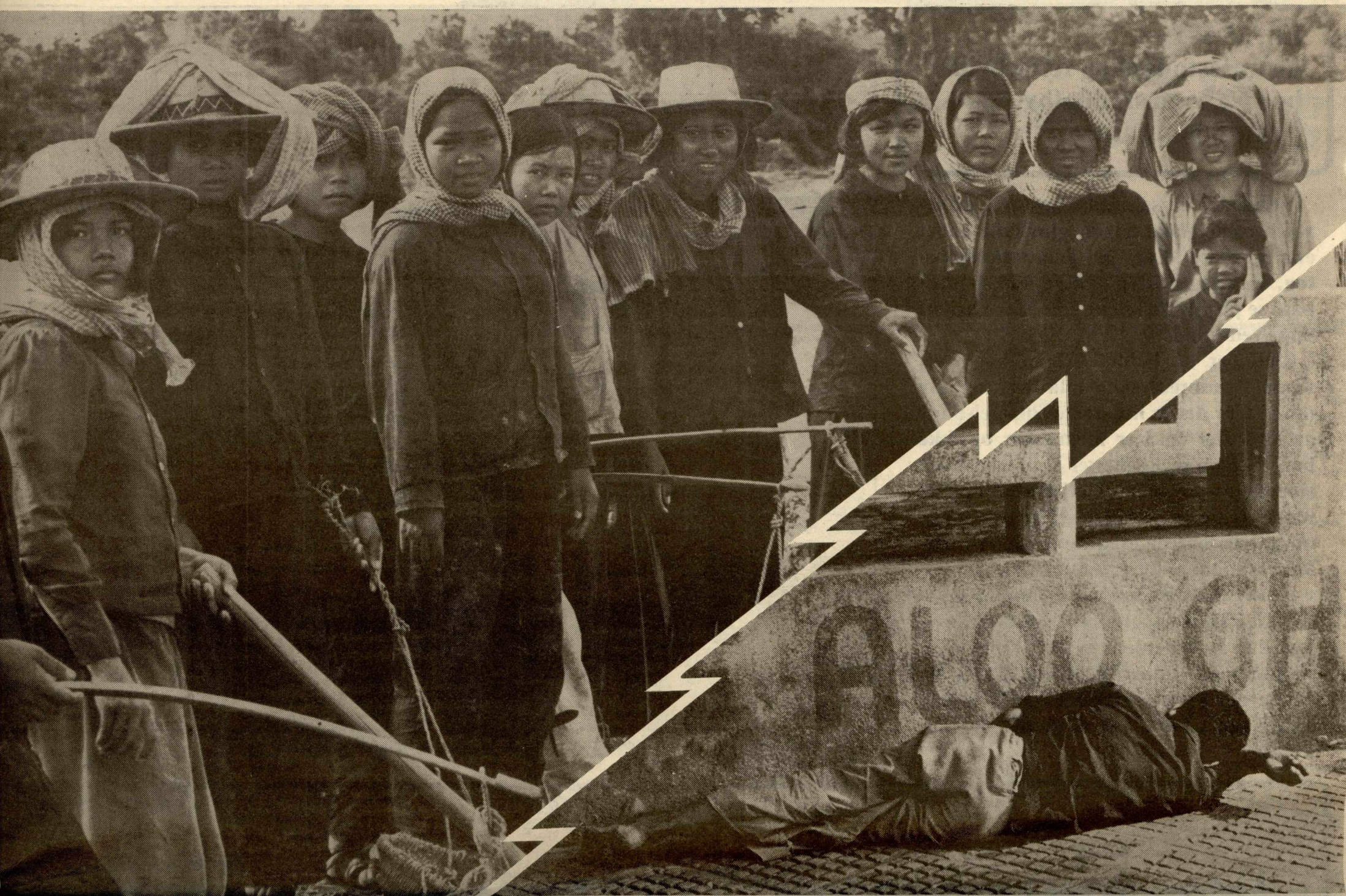
Foreldre (meg selv inkludert) er meget vel i stand til å undertrykke sine egne unger, og det er min erfaring at det ikke skjer i lite omfang. På grunn av den måten dagliglivet vårt er organisert på oppstår det ofte konflikter mellom foreldre og unger som vi foreldre ofte løser ved å bruke vår maktposisjon. Ideologien i det kapitalistiske samfunnet, om barn som sine foreldres «eiendom» og følgelig privatisering av ansvaret for ungene, fører også til overgrep på og vanskjøtsel av barn. I likhet med deg mener jeg det er liten grunn til å moralisere over dette. Det tjener hverken foreldre eller unger. Vår oppgave må være som du sier, å finne fram til metoder for å løse disse konfliktene.

Det jeg prøvde å stille spørsmålsteget ved i mitt forrige innlegg var om det perspektivet atferdsterapi (slik det er utformet av B.F. Skinner) har på forholdet mellom mennesker og det menneskesynet som ligger implisitt i behaviorismen. Bruk av «tissmadrass» er i og for seg ikke avgjørende for hvordan et behandlingsopplegg fungerer. DET avgjørende er i hvilken sammenheng blir disse tekniske hjelpemidlene brukt, i sammenheng med hvilke andre tiltak? Metode-nes anvendbarhet står alltid i forhold til hvilke målsettinger den skal fremme.

(P.S. Jeg mener ikke at alle unger som tisser på seg om natta er undertrykt av foreldrene sine. HMG kunne kanskje skrive en artikkel om dette?)

"Dette vil nok lære deg til ikke å slå andre."

Kontraster: Gatebilde fra Calcutta, India. Kampucheanske bønder.

Det produseres nok mat i verden i dag til at hele jordas befolkning kan leve bra. De fleste landa i verden kan øke sin produksjon til det flerdobbelte hvis jorda blir dyrket riktig.

Sett dette opp mot at minst 60 prosent av verdens folk lider av feilernæring og kronisk sult; at millioner dør hvert år av sult eller sykdommer som skyldes mangelfull ernæring. Da blir spørsmålet om mat et av de mest brennende i verden i dag, og et av de viktigste å gi klare svar på.

HVORFOR «HUNGERSNØD»?

I 1972 var det «kornkrise» i verden. Kornlagrene minket færetuende og det ble snakket om katastrofeavlinger. I virkeligheten ga dette året den nest beste avling i verdenshistorien. Dette til tross for at de fire største kornprodusentene mellom 1968 og 1970 hadde satt hele 1/3 av sitt kornareal ut av produksjon for å få opp prisen på markedet. I slutten av 60-åra var det nemlig «overproduksjon» og prisfall fordi de fattige ikke hadde råd til å kjøpe kornet sjøl om de sultet. De store kornmonopolene kunne med letthet ha hindret hungersnøden i 1972 ved bare å holde i hevd en brøkdel av de arealene som ble lagt brakk i 1968. Dette er virkelig opprørende for folk som ennå har noe samvittighet igjen, men for dem som forfekter «styrt markedsøkonomi», slik f.eks. DKSF gjør, er dette et spørsmål om etterspørselen på verdensmarkedet. Her er de helt på linje med regjeringa i USA

som vedtok å sette 20 mill. hektar ut av produksjon, og som i 1973 subsidierte de store farmerne med 3 milliarder dollar for å ikke dyrke korn! Når så folkene i den tredje verden hadde spist opp såkornet sitt og millioner døde av sult, skjøt sjølsagt prisen opp igjen på verdensmarkedet. Allerede året etter økte hveavlingene i USA med 12 prosent og soyabønneavlingene med eventyrlige 25 prosent.

Hvorfor akkurat 1972? Var dette et spesielt år? Nei, tvert imot, det samme skjer og har skjedd så lenge det er de store monopolene og imperialismen som kontrollerer prisen på verdensmarkedet. Det skjedde så seint som i fjor i USA. «Menneskerettsforkjemperen» Carter var sjølsagt ikke i mot å subsidiere at fruktbar jord ble lagt brakk.

For å si det med Bertolt Brecht: «Hungersnød er ikke noe som bare forekommer, de planlegges av kornforretningene!» Og vi kan legge til for egen regning: De settes i scene av de imperialistiske regjeringene for å børse på markedet.

OM Å SLØSE MED JORD

Vi ser altså at de store monopolene bruker jorda som en markedsreserve. Når det er «gode tider» settes jord i produksjon og i «dårlige tider» legges den brakk. Denne taktikken bruker imperialismen over hele verden, og særlig i u-landa. Det er påfallende at i et land som Colombia er de små

fattigbøndene i gjeld og livegenskap.

Det ligger et enormt potensiale i den 3. verden. Det imperialistiske verdenssystemet hindrer dette å utvikle seg. Hvis alle de hundrer av millioner mennesker som ikke klarer å leve av jorda si slo seg fri og knuste imperialismen ville verden få se en matproduksjon og en skaperevne uten sidestykke i historia.

Fins det nok mat?

brukene hele 14 ganger mer effektive enn de store utenlandske plantasjene, og at i hele Latin-Amerika eier den fattigste tredjedelen av landsbybefolkninga bare 1 prosent av jorda. Forholdene er tilsvarende i både Afrika og Asia, og av alle bruk over 100 ha i hele verden ble over 1/2 eid av bare 0,23 prosent av bøndene! Imperialismen opprettholder føydale forhold på landsbygda med store godseiere som knuger

THE AMERICAN WAY — AGRIBUSINESS

Jordbruket i USA er i dag en svært effektiv industri som forvandler jordbruksprodukter fra hele verdens åkrer til profitable varer som f.eks. biff, broilere, hamburgers, cornflakes osv., osv. Bare en liten del av farmerne i USA driver på så høyt nivå, de fleste er små (relativt) og bun-

klarer å leve av jorda si slo seg fri og knuste imperialismen ville verden få se en matproduksjon og en skaperevne uten sidestykke i historia.

det til monopolene som underleverandører. Tilsammen produserer 4 prosent av ca. 2,8 mill. farmerne 50 prosent av all mat i USA.

Denne industrien styres av monopoler som Kellogg, General Mills, Quaker Oats eller Tenneco-konglomeratet som i 1975 hadde en omsetning på hele 5,5 milliarder US-dollars. I tillegg til å være gigant innfor

SOVJET TAR OVER USA'S ROLLE I VERDEN

Verdenssituasjonen preges av at Sovjet er på frammarsj og USA på tilbaketog. De nye tsarene har vist seg som foregangs menn når det gjelder å binde de fattige landa til seg og presse prisen på råvarene fra u-landa ned. Pressmidlet er våpen og militære eksperter, og utsuginga skjer i sosialismens navn.

Fra før kjenner vi eksemplet Cuba. Sukkerungen Castro er til de grader i lomma på Bresjnev at han sender landets beste ungdom ut i hele verden som leiesoldater og kanonføde for Sovjets ekspansjon. Det siste framstøtet er å innlemme Vietnam i Comecon, og dermed gjøre landet delaktig i den «begrensede suverenitet» og «broderlige arbeidsdeling» som har utarma og svinebundet landa i Øst-Europa. Høyst sannsynlig er planen nå å også innlemme Kampuchea under quislingregimet i den samme ordninga. Av andre bragder kan vi nevne at Sovjet kjøpte opp 50 prosent av Etiopias kaffeavling i 1978 — til 15 prosent under markedsprisen. I tillegg har de satt igang krigføring i Eritrea med napalm og giftsprøyting ikke bare av mennesker, men også av avlinger og buskap! De nye tsarene har et folke- og miljømord på samvittigheten som kommer opp mot det Nixon og Johnson fikk istand i Indokina.

Truls

**Eli, 25 år
historiestudent og feltarbeider
bor på Sogn studentby
ugift, ingen barn:**

Studenter er samfunnssnyltere, de lever herrens glade dager, gjør ikke annet enn å drikke øl og gå i demonstrasjonstog. De klager over dårlige kår — men bare se på alle de bilene som står parkert oppe ved Blindern!

Dette er en holdning som har vært temmelig utbredt blant folk flest, og selv om vi tror det er litt større forståelse for at studenter også er mennesker og ikke bare bør være lesehester som hensleper sine dager på en kald kvisthybel opp til nærmere de 30, så sitter vel mye av ideen om at studentene egentlig er svært privilegerte igjen.

For å finne ut om dette stemte, ba vi Eli om å skrive dagbok for oss i ei uke — hvordan er studentens hverdag?

Resultatet finner dere nedenfor, og skulle det være flere som har lyst til å skrive inn til oss, tar vi gjerne mot bidrag!

»Tilfredsstillende å gå på mellomfag, hvor man i motsetning til grunnfag har en smule peiling på stoffet fra før.

— Evig pendling mellom jobb og Blindern

SØNDAG

Kommer sliten hjem fra seminar utpå ettermiddagen. Nitrist å møte den tomme hybelen etter tre dager med sosialt samvær og faglige diskusjoner sammen med hyggelige mennesker. Vi hadde flere gjester fra andre utekontakter i landet, interessant å oppsummere de samme erfaringene.

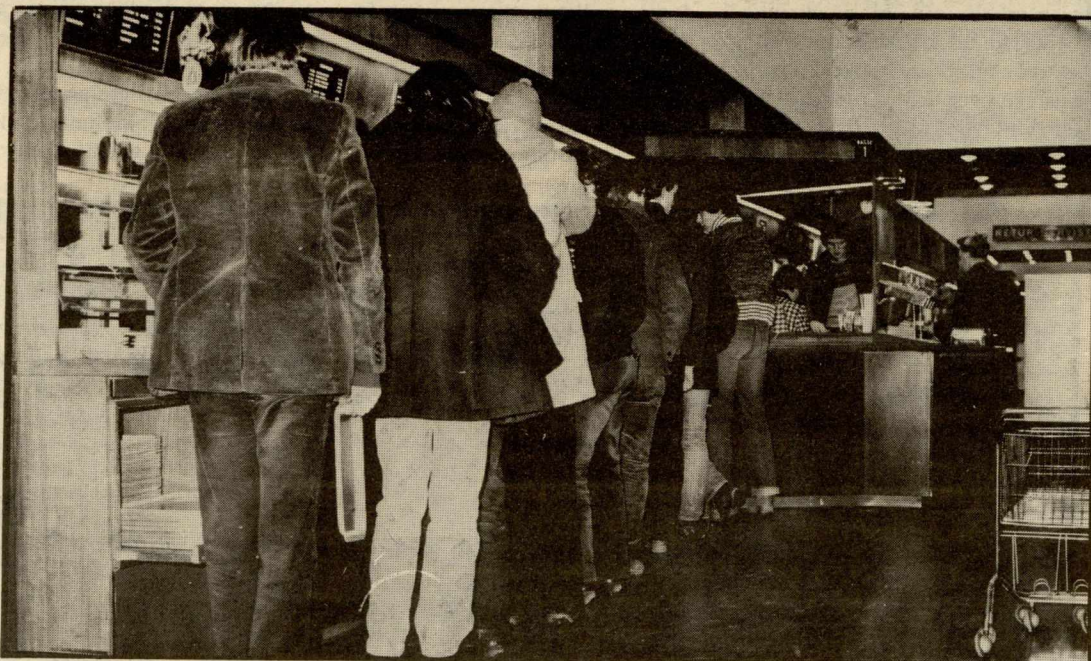
Men altså hybelen: Bevegelsesmulighetene er to, ligge i seng eller sitte ved skrivebord. Er jeg ikke glødende opptatt av et eller annet begynner veggene å presse på. Prøver å få lest noen sider i Marilyn Frenchs «Kvinner», men sovner ganske raskt. Drømmer om leilighet!

MANDAG

Blindern, sur kaffe og fulle kantiner. Åpner offensivt med 9-forelesning, tilfredsstillende å gå på mellomfag hvor man i motsetning til grunnfag har en smule peiling på stoffet fra før. Historie er både interessant og lærerikt.

Rekker et par kopper kaffe i en overfylt kantine før jeg må løpe på jobb. Diskusjonen om Kampuchea går høyt, det virker som det bare er SV som tror på «frigjøringsbevegelsens seier».

Men nå er altså semesteret virkelig i gang, med den evige pendlingen mellom jobb og Blindern. Utrolig slitsomt i perioder, men

studielånet er knapt og jeg liker å jobbe med ungdom, samtidig som impulsene fra et annet liv enn studentlivet er viktig for meg.

Kvelden ble avsluttet med mandagsfilmen på TV, «Cabaret» — en nydelig og samtidig nifs film fra en førkrigstid. Har mange ganger lyst til å lukke øynene for de altfor tydelige parallellene til i dag, men ...

TIRSDAG

Fullt kjørt på Blindern. I dag er jeg bare student. Mellom semi-

narer om kapitalismens framvekst i Europa, har jeg time på Helsetjensten. Det tok meg 14 dager å få den. Føler meg sjenert og eksponert der jeg ligger på gynecologstolen, vet det er dumt, men klarer ikke ta det helt kaldt. Tror jeg har det til felles med de fleste jenter. Helsetjensten er sprengt, behovet for flere leger er skrikende.

Var på Blindern helt til kl. 20, og etter en mystisk pizza fra Samskipnadens kantiner, drar jeg dødssliten hjem og ofrer resten av kvelden til Marilyn

French. — Selv om de nye pensumbøkene ligger uåpnet på skrivebordet.

ONSDAG

Denne dagen er bare viet jobben. Timelisteskriving (endelig blir det litt penger), veiledning hos psykolog for teamet, og personalmøte går i en jevn strøm.

Som vanlig etter personalmøter, avsluttes kvelden på Soria Moria. Det er viktig for oss som ellers jobber i forskjellige distrikter å benytte denne kvelden til å

kunne være sammen på tvers av teamene. Naturlig nok dreier samtalen seg vesentlig om arbeidet vårt, å jobbe med ungdom er et uuttømmelig tema.

Det nedskjæres på alle felt innen sosial- og helsesektoren, og vi er forberedt på muligheten av at det vil komme framstøt også overfor vår sektor. Men på dette punkt står personalgruppa enhetlig!

TORSdag

Uka går mot slutten — takk og pris — begynner å bli temmelig sliten. Kaffen i kantina er fremdeles like sur, men det er utrolig hvor utholdende vi er til å sitte der likevel. Har skulket en forelesning i dag, men får beskjed om at foreleseren var vanvittig kjedelig, derfor kan jeg kutte ut den varianten med god samvittighet. Heldigvis har jeg et annet bra alternativ.

Det frustrerer meg at jeg ikke klarer å lese på lesesalen, men skal jeg konsentrere meg skikkelig, må jeg sitte i «luksusleiligheten» på Sogn. Har begynt å abonnere på Aftenposten i håp om at det skal dukke opp noe som passer for meg. Men siden jeg ikke disponerer over summer i 300 000-kronersklassen eller er god venn av byens innflytelsesrike borgere (Thon etc.), er det ikke så lett å få bingo. Nok om det

— jobben venter, i kveld skal vi på tur i lysløpa med ungdommene. Britt og jeg stiller i fullt fjellutstyr på slaget 18, men fuglene er fløyet. Vi får vite at de er dratt på kino i stedet. Vel vel, sånt må vi regne med i en jobb som vår. Britt og jeg løper likevel til Ullevålseter med tunga som et slips. Moral: Dette bør jeg gjøre oftere.

FREDAG

I dag er jeg demoralisert. Kutter ut Blindern, sover, leser French og rydder hybelen, eller rettere sagt flytter fram og tilbake på det som allerede ligger der. Alt jeg har anskaffet meg i løpet av mitt 25-årige liv skal forefinnes på 10 kvadratmeter. Jeg sier Eder — det er en kunst å få kabalen til å gå opp!

Er bedt til middag hos Lise i dag, kjenner jeg henne rett blir det nok noe godt. Og det ble det, med vin og det hele. Hele gjengen dro senere på åpningsfesten til Studentersamfundet. Det blir kampsemester dette semesteret også, Grønt Gras har allerede bebudet at de stiller til valg, mens SV teller på knappene. DKSF har imidlertid måttet bite i det sure eplet for en stund. Selv om jeg ikke er i tvil om at Rød Front går av med seieren også denne gangen, er det likevel viktig å møte opp i DNS.

— Det som kanskje opprører oss mest er fortellingen av oss homofile, at en for eksempel skal komme helt opp i den videregående skolen før en får høre noe om homofili som en variant av menneskelig seksualitet. Vårt første møte med homofili er ofte gjennom en soper-vits. Dette bidrar ikke akkurat til å gi oss et naturlig forhold til homofili. En homofil tenåringsmann må jo være livredd for å bli «avslørt» så lenge kameratenes viten om dette er lik null.

Det er Turid (30) og Per Ole (20), som sier dette til **Hva Må Gjøres en døsigg vinterlørddag på et av Oslos tradisjonsrike gjestgiverier.**

I den senere tida har de homofiles organisasjoner vært mye omtalt i pressa, på grunn av at en del av medlemmene i Arbeidsgruppe for homofil frigjøring (AHF) er blitt ekskludert fra Det Norske Forbundet av 1948. Men med denne samtalen ønsket vi ikke å komme så mye inn på striden mellom de to organisasjonene, som det å være homofil. I det progressive miljøet, i det minste i Oslo, har det kanskje vært ansett for greit å være homofil. Vi er jo så tolerante, og har slik en «kjekk og grei»-holdning, uten at vel egentlig de heterofile av oss

menn kunne være homofile. Da hun fikk vite at jeg også var det, fikk jeg beskjed om at jeg ikke burde vise meg hjemme mer. Vel, jeg holdt meg unna, inntil søsteren og svogeren min snakket med henne, og hun fikk litt større forståelse for min situasjon. I dag godtar de meg.

— **Hva med deg Per Ole, det er jo ikke mer enn et par år siden du fortalte dine foreldre at du var homofil?**

— De tok det bra, og det gjorde også mine venner, de aksepterte umiddelbart at sånn var det bare.

HOMOFIL:

— Ideologisk undertrykking er det verste — den opplever vi daglig

homser.

Turid: — Men mange av fordommene har jo med vaner å gjøre. Lenge etter at jeg hadde erkjent at jeg var lesbisk, reagerte jeg første gang jeg var på Venstres Hus og så to gutter kline, jeg følte at det var helt «unaturlig». Men det er jo egentlig en tilført reaksjon.

Jeg tror ikke at vi har mer løse forbindelser enn andre, men vi har jo visse fordeler: Jentene trenger for eksempel ikke være

vi vet at der treffer vi likesinnede, på samme måte som det er sjekking blant heterofile på et hvert annet diskotek.

— **Har det noen gang hendt at dere er blitt direkte trakassert på grunn av deres homofili?**

Turid: — Jeg har fått slengt en del dritt etter meg når jeg har stått på stand, men det er vel egentlig noe en får på enhver stand.

ethvert samfunnssystem. Kanskje vil det attpåtil bli flere homofile som lever åpent, fordi vi da ikke vil være så undertrykte.

— **Eksisterer det i dag noe rykkesforbud for homofile?**

Per-Ole: — I det skjulte forekommer dette. For et par år siden ble en homofil søker til kultursjefstillingen i Eidsvold klart forbigått. Ryktene gikk — en soper som kultursjef var ikke øns-

var de første med egen homofilseksjon, at det bare er AKP som har kommet med en grundig redegjørelse for sitt syn og at partimedlemmene er aktive for de homofiles sak, er vel helt i sin orden. En skulle heller klandre de øvrige partiene som overhodet ikke bryr seg med homofile.

Per Ole: — For å komme mer inn på AHF, så er det en organisasjon som nå har eksistert i 3–4 år. Delvis ble den vel dannet fordi mange følte at det var svært tungt å jobbe på grunnplanen i Osloavdelingen av DNF-48. Det var liksom toppene som gjorde jobben, mens de øvrige var henviset til diskoteket på Metropol.

Vi gjør derimot mange ting sammen, for eksempel har vi nå hatt dugnad i lokalene våre, vi driver mye med praktisk arbeid, og har egne aktivitetsgrupper, som f.eks. en kvinnegruppe, en anti-fascistisk gruppe og en informasjonsgruppe. Informasjonsgruppa har nylig vært både på forsøksgymnasene i Oslo og Bærum. Vi synes det er viktig å drive utadrettet virksomhet både for homofile og for AHF.

— **Hva er deres syn på forbundets ekskludering av AHF?**

Turid: — Vi skjønner ikke det logiske grunnlaget for eksklusjonene, det virker som om de bare har bakgrunn i anti-

Noe av det vanskeligste er at også vi sliter med fordommene andre har.

har noe særlig begrep om hvordan det er å være homofil.

— Det er ikke alltid like lett, det kan begge våre to intervjuobjekter forsikre om, men Turid påpeker samtidig at hun merker en enorm forskjell på i dag og ti år tilbake da hun begynte å stå fram som homofil. — Den gangen var det jo ikke så mange som visste hva det var å være homofil. «Den slags» var ikke regnet som noe passende samtaleemne. Typisk var jo min mors reaksjon, da far fortalte henne at jeg var lesbisk — hun trodde bare

— **Men de færreste er vel fullstendig fordomsfrie når det gjelder homofili — en utbredt forestilling er vel blant annet at homofile har et mer utpreget «skjorlevnet» enn andre?**

— Noe av det vanskeligste er at vi selv også sliter med de fordommene som andre har, i alle år har du f.eks. hørt «sopervitsen». Det blir til at en må slite med en viss skyldfølelse, jeg begynte å lure på om min skjebne skulle bli et liv på byens pissoirer, sier Per Ole. — Det er jo det stedet folk flest forbinder med

redde for å bli gravide, at vi er av samme kjønn gjør jo også at vi kjenner hverandre bedre, slik at det kanskje blir lettere å opprette fysisk kontakt. Men det er også lettere å flykte om noe går på skeive, fordi det er så lite som binder.

Forøvrig gjenspeiler kjønnsrollemønstret seg også hos homofile, det er oftere løse forbindelser mellom guttene enn mellom jentene.

Ellers er vi vel ikke mer promiskuøse enn heterofile, det er sjekking på våre diskoteker, for

Per Ole: — Natt til 17. mai i fjor ble jeg slått ned. En russegjeng hev en barnevogn etter meg, slik at jeg gikk i bakken.

— **Hvorfor gjorde de det?**

— Jeg gikk med et Tom Robinson-merke på meg, og det koblet de automatisk til homofili. En annen gang ble jeg forfulgt av en guttegjeng oppover hele Bygdøy Alle, det var jo heller ingen udelte morsom opplevelse.

— **Dette har altså skjedd i Oslo, hvordan tror dere da det ville være å stå fram som homofil i mindre samfunn?**

Turid: — Jeg tror nesten det kan være greiere i et lite bygdesamfunn der alle kjenner deg. En del vil kanskje huske et TV-program som gikk for noen år siden, der to gutter som bodde i ei lita bygd sto åpent fram. De var fullstendig akseptert i hjembygdene si.

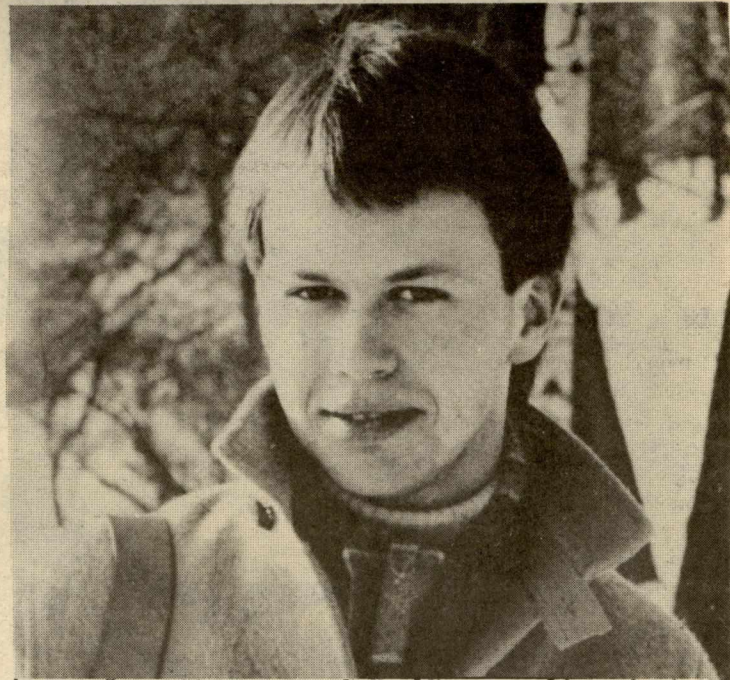
Per Ole: — Jeg vet ikke hvordan det vil være, men jeg tenker mye på det, fordi jeg kanskje skal flytte til ei vestlandsbygd sammen med kjæresten min. Jeg er veldig spent på hvordan det vil gå.

— **Hva med homofile under sosialismen? For eksempel påstår DNF-48 at AKP mener homofili er en «borgerlig perversitet» som vil bli avskaffet under sosialismen. Det har jo også vært skumlet mye om at AKP driver årsaksforskning for å «bekjempe årsakene» til homofili?**

Turid: — Personlig tror jeg ikke AKP mener det. Jeg tror det vil finnes homofile under sosialismen, som det vil finnes under

»Det er lettere å være homofil i dag enn for 10 år siden!«

»Jeg var redd mitt liv skulle bli en vandring på pissoirer.«

skelig. I en stat i USA ble det foreslått at homofile ikke skulle få ansettelse i skolen. Forslaget ble stoppet i en folkeavstemning. I Norge har ikke dette vært på tale, men sterke krefter ivrer for at homofile lærere ikke «må stå fram med sin homofili på skolen.»

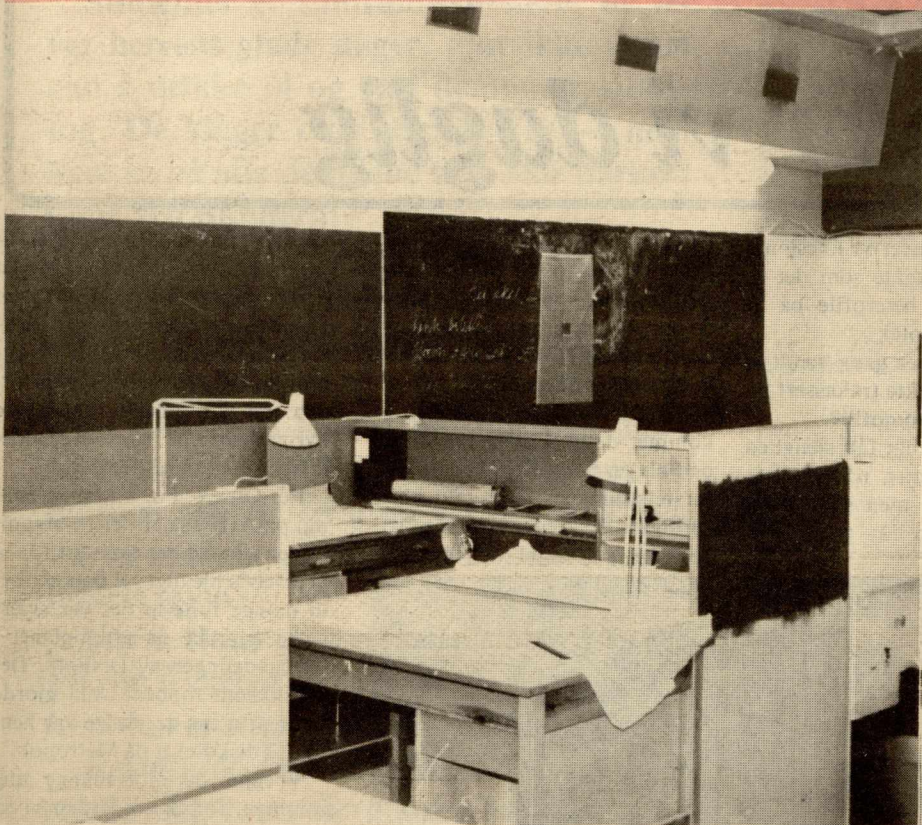
— **Kan dere fortelle litt om AHF, er det underbruk av AKP, slik som det er blitt hevdet i en del avisinnlegg?**

Turid: — For det første er vi ikke noe underbruk, AHF har sine egne regler og prinsipper som må følges, uansett hvilket politisk parti en skulle føle tilknytning til. At Faglig 1. maifront

kommunisme, dvs. at de roper AKP — AKP for å stemple og dermed stoppe opposisjon. Deres fantasi går til og med så langt som til å påstå at det er AKP'ere som egentlig ikke er homofile som er medlem av AHF for å gjøre det til «underbruk»!

Har du lyst til å bli medlem av eller vite mer om Arbeidsgruppe for Homofil frigjøring? Skriv til: AHF, postboks 5390, Majorstua, Oslo 3.

ARKITEKTSTUDENTER I TRONDHEIM:

Ikke akkurat så inspirerende og »kreative» omgivelser på tegnesalen.

At ei pil på malt en vegg, med instruks til hardt trengende om hvor «et visst sted» befinner seg, skulle vekke harme, det kan vel få tenke seg. Snarere ville vi anta at mange heller trakk et lettelsens sukk.

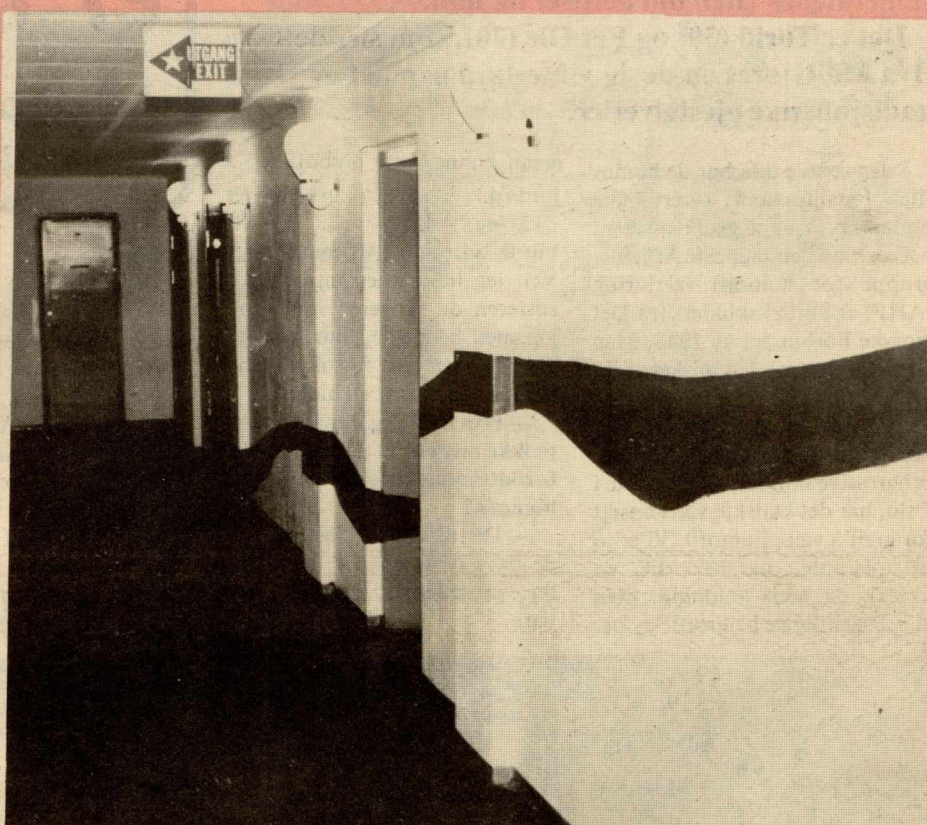
Men ikke så på Arkitektthøgskolen i Trondheim. Der ble rektor meget vræd over at hans — trodde han — veldisiplinerte studenter kunne finne på å ta malerkosten fatt. Kanskje var det den gamle visa «også storpolitikere må på do en gang i blant» som surra i bakhodet på dem??

Ikke vet vi, men en ting fikk vi ihvertfall temmelig raskt vite — og det er at man gjør ikke mange spreller om man har tenkt å leve noenlunde i fred for rektor Inge Johansen på NTH i Trondheim. Han mente nemlig at 5000 kroner var en passende erstatning å betale for de sju studentene som hadde vist så vanartig atferd at de malte dopiler og farge på veggene — tenk farge! (Og rødt var visst noe av det også...)

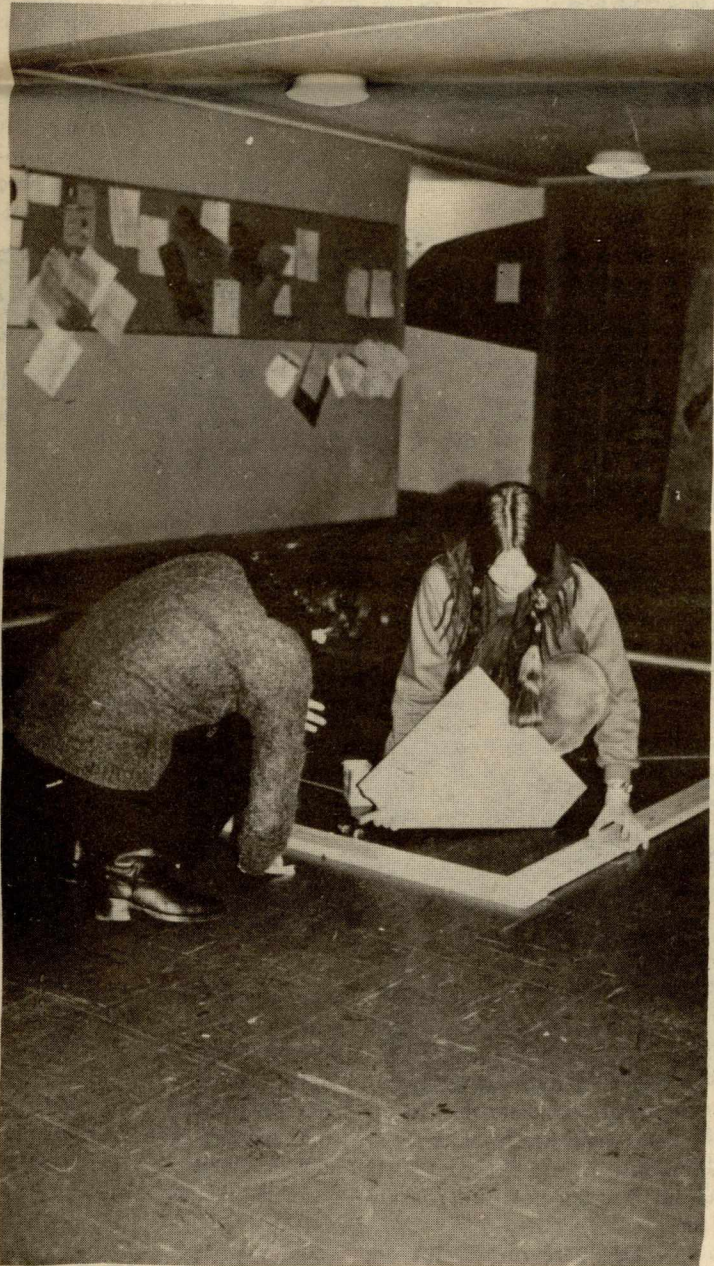
Vel, studentene ga seg ikke, men førte kampen videre under mottoet «La hundre pensler pensle». Rektor frafalt etterhvert kravet om erstatning, men fremdeles hadde ikke studentene oppnådd rett til selv å bestemme over nærmiljøet. Men i løpet av de siste ukene i november blir det snekret rammer på opptil 10 kvadratmeter, strukket med papir, skillevegger snekres og alt males. Og at det ble satt farge på nærmiljøet er både sant og visst! Bildene på denne sida er tatt under denne aksjonen.

La hundre pensler pensle

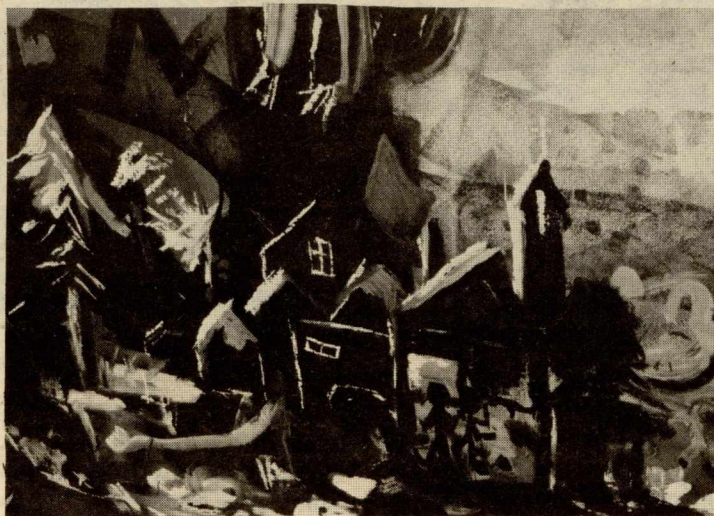
!

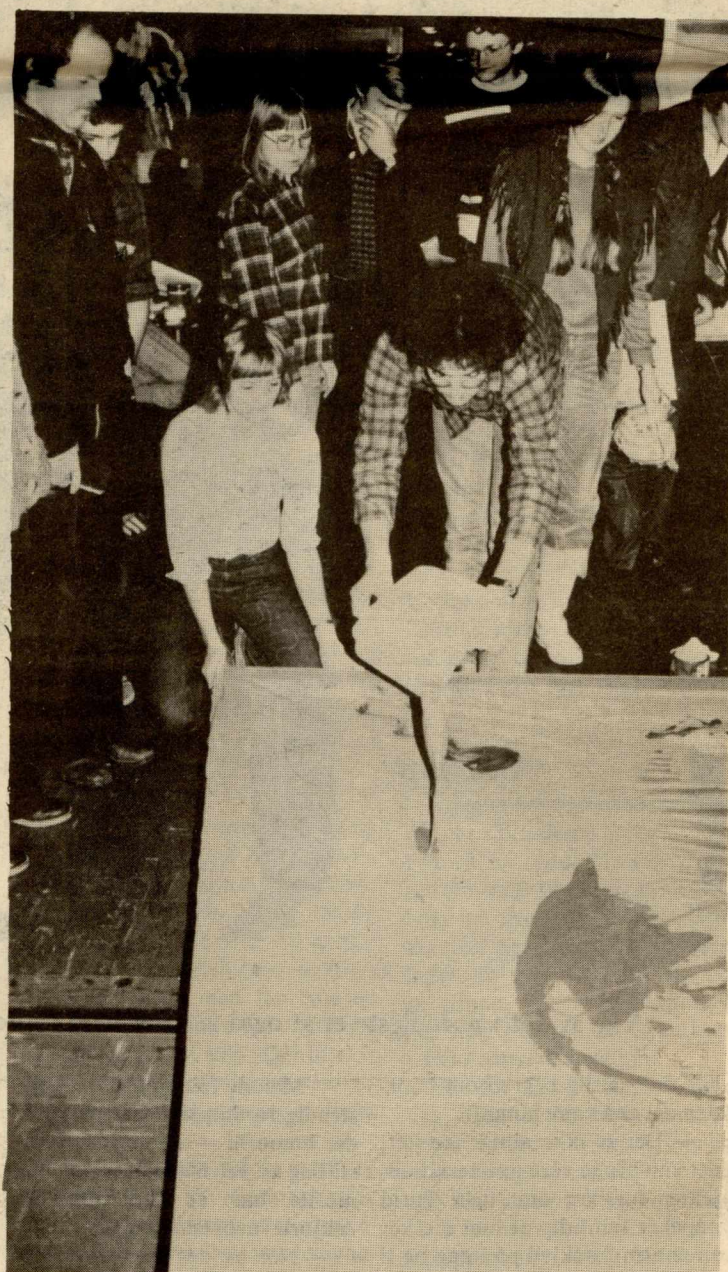
Denne røde pila fikk store konsekvenser på Arkitektthøgskolen i Trondheim.

Siden en ikke kunne male på veggene uten å få erstattningskrav på nakken, måtte det spikres rammer som kunne strekkes med papir.

Et av resultatene fra aksjonen til arkitektstudentene.

Når rammene er på opptil 10 kvadratmeter, går det med en del maling.

HVA MÅ GJØRES

BOKS 2072, GRUNERLØKKA, OSLO 5